

**NORA
KOMMUN**

DELÅRSRAPPORT 2019-08-31

Januari-augusti 2019 med helårsprognos

kommunfullmäktige den 2019-11-06

Dnr KS2019-434

Innehållsförteckning

Omvärldsorientering	3
Ekonomisk översikt.....	7
Personalinformation	9
Befolkning per den 30 juni 2019.....	11
Vision och övergripande mål för Nora kommun.....	11
Nora kommuns vision	11
Nora kommuns övergripande mål	11
Driftredovisning	14
Politisk ledning.....	15
Gemensamma kostnader	17
Administration (Övergripande verksamheter).....	17
Fastighets- och kostverksamheten.....	17
Teknisk verksamhet	18
Tillväxt och utveckling (Kultur- och fritidsverksamhet)	19
Förskoleverksamheten.....	20
Fritidshemsverksamheten.....	21
Grundskoleverksamheten	21
Gymnasieverksamheten	23
Vuxenutbildningen.....	23
Hemtjänstverksamheten	24
Särskilt boende	25
Funktionsstödsverksamheten	26
Individ- och familjeomsorgens verksamheter	28
Arbetsmarknadsåtgärder.....	30
Integrations verksamhet	30
Finansförvaltningen.....	31
Investeringsredovisning	32
Sammanställda räkenskaper (Koncernredovisning).....	35
Nora Fastigheter AB	35
NoraBostäder AB	36
Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen – Nora kommun	36
Resultaträkning	37
Kassaflödesanalys	38
Balansräkning.....	39
Noter.....	40
Redovisningsprinciper.....	47

DELÅRSRAPPORTEN AVSER JANUARI - AUGUSTI 2019

Omvärldsorientering

Informationen nedan är hämtad från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) – MakroNytt nummer 2 daterad 2019-08-22.

Svagare arbetsmarknadskonjunktur står för dörren

Alltsedan vår förra prognos (maj 2019) har både statistiska utfall och indikatorer överlag pekat på en försvagad svensk konjunktur: Sveriges Kommuner och landstings (SKL) bedömning om inbromsande svensk BNP-tillväxt har därmed bekräftats. Sysselsättningen är ännu hög men SKL ser tecken på en försvagad arbetsmarknadskonjunktur.

I nuläget gör SKL endast små revideringar av prognoserna för realekonomin i år och nästa år. SKL förväntar sig en låg BNP-tillväxt samt en period av vikande sysselsättning. En nedväxling i underliggande och real tillväxt för det kommunala skatteunderlaget dröjer dock till nästa år.

Stor osäkerhet råder för makroprognoserna, inte minst avhängigt geopolitisk oro samt en förmodad förestående vändpunkt i konjunkturen i USA. Riskerna för den globala ekonomin kan därtill anses ha ökat på sistone – det vill säga *risker för en sämre utveckling*. Men SKL vet samtidigt allt mer om 2019 – på basis av inkommande data – då merparten av året nu har gått. I SKL ögon medför riskbilden en betydande prognososäkerhet, speciellt för 2020.

Försvagad global konjunktur och brant räntenedgång

Framförallt är det vad som under sommaren har hänt i omvärlden och på finansiella marknader som SKL ser som mest betydelsefullt för Sverigeprognosen.

SKL är föga förvånade av den fortsatta försvagningen av ledande indikatorer, men för flera länder har dessa gått ner snabbare än förväntat. Inte minst tycks konjunkturen i Tyskland nu mattas snabbare än SKL räknat med. Färsk statistik bekräftar en fortsatt inbromsning av BNP-tillväxten och möjligen står Tyskland vid randen av en recession. Samtidigt har kinesisk BNP-tillväxt för det andra kvartalet landat på den lägsta siffran på 25 år.

Statistik som kommit under sommaren stödjer rätt entydigt SKL prognos om att den globala BNP-tillväxten i år blir låg – förmodligen den lägsta på tio år. Att tillväxten mattas i länder som Kina och Tyskland, med stor inverkan på globala handelsflöden, tynger givetvis de svenska exportutsikterna.

Statistik för global handel visar nu på en närmast sidledes trend (oförändrad nivå) under året, efter det fall som skedde i slutet av 2018. Givetvis utgör handelskonflikten mellan USA och Kina en risk för bakslag framöver.

Något som sticker ut, och något som SKL inte räknat med, är en stor nedgång för globala marknadsräntor. Inte minst USA-räntor har gått ned snabbt: sedan en räntetopp i slutet av 2018 har räntan på 10-årig amerikansk statsobligation nu fallit med cirka 160 räntepunkter. Nedgångar, om än inte lika stora, har under samma period skett för långa tyska och svenska obligationer. Flera marknadsräntor har därmed sjunkit under de historiska bottenrekord som nåddes år 2016.

Ränterörelsen kan inte bara ses som ett uttryck för sänkta förväntningar för framtida real tillväxt och inflation. I hög grad är det uttryck för tämligen extrema förväntningar på framtida styrräntor samt tilltagande oro på de finansiella marknaderna. Marknadens reaktion på den styrräntesänkningen som Federal Reserve (Fed) levererade i juli var ett tecken på dessa förväntningar: kontraintuitivt föll då USA-börserna medan US-dollar stärktes.

Räntesänkningen beskrivs nu av Fed som en sänkning mitt under pågående räntehöjningscykel, medan det på marknaden finns en förväntan om fortsatta penningpolitiska lättnader. Dessa kan ses som en möjlig räddare i nöden, inte minst för aktiebörserna, då vikande världskonjunktur, handelskriget och

en rad andra geopolitiska orosmoln (exempelvis Brexit) kan befaras punktera den uppgång för amerikanska aktier som pågått utan bestående bakslag ända sedan 2009.

Efter en 10-årig återhämtning av den amerikanska ekonomin tycker SKL dock att en konjunkturedgång i USA ska ses som rätt naturlig. Frågan SKL ställer sig är i vilken grad sänkta räntor, och eventuella finanspolitiska stimulanser (i år och 2020) ska kunna hejda en avmattning i USA som delvis torde böttna i en underliggande nedgång i den amerikanska vinstcykeln.

Sedan kan det mycket väl bli så att konjunkturavmattningen i USA framöver blir skarp och att ekonomin också går in i en recession, vilket varit relativt vanligt före amerikanska lågkonjunkturer. I så fall kommer Fed sannolikt att sänka räntorna rejält. Ett sådant scenario för realekonomin är dock inte något SKL räknar med. Det står också i bjärt kontrast till konsensusprognosen för USA i nuläget, som framstår som väl optimistisk i SKL ögon. Visserligen kom det första halvåret in starkt, men flera av de recessionsindikatorer som beräknas för USA visar nu en snabbt stigande sannolikhet för recession.

Denna risk är nu så hög att det nästan aldrig tidigare har hänt att indikationen inte efterföljts av en recession. Det ska dock sägas att avståndet i tid mellan signalen från dessa indikatorer och den faktiska recessionen (att BNP faller i flera kvartal i rad) historiskt har varierat rätt mycket. Därför kan de beräknade indikatorerna ”få rätt”, men att recessionen inte inträffar förrän om ett år. Och man kan även invända mot dessa larmsignaler som denna gång i hög grad följer av att långräntorna har sjunkit nära, eller till och med under, korta räntor, i hög grad på grund av att de långa räntorna sedan tidigare har pressats ner ”på naturlig väg” av Feds stödköpsprogram.

Som vanligt, kommer utvecklingen i USA, att bli tongivande för resten av världsekonomin, och för Sverige. SKL står fast vid bedömningen om att USA konjunkturen försvagas i år och nästa år: att BNP tillväxten sjunker och att arbetsmarknaden börjar försvagas. Men både den ekonomiska politiken och en rad geopolitiska faktorer (handelskonflikten inte minst) utgör stora osäkerhetsfaktorer i dessa bedömningar: ett recessionsförlopp ska inte uteslutas, varvid turbulenta finansmarknader också kan komma att sätta stort avtryck i den svenska konjunkturen.

Lägre ”risker på uppsidan” sänker osäkerheten för 2019

Vid sidan av den svårbedömda utvecklingen i USA – prognososäkerheten vid en vändpunkt i konjunkturen upplevs ofta som högre än vanligt – finns flera riskfaktorer för världsekonomin. Detta är förvisso inte något helt unikt – olika typer av osäkerhet finns ju alltid. Men utifrån antalet orosmoln, vidden av dessa, samt var flera ekonomier befinner sig i konjunkturcykeln, framstår riskbilden sammantaget som en ganska giftig cocktail (SKL har berört detta i *Ekonomirapporten, december 2018* och *Ekonomirapporten, maj 2019*).

Under sommaren har det också tillkommit några riskmoment, Mellanösternkonflikten och utvecklingen i Hong Kong bland annat. Och kanske underskattas risken för spridningseffekter från krisen i Argentina? Läget kan alltså upplevas som *mer ovisst*; att osäkerheten för prognoserna stiger. När SKL betraktar utvecklingen i närtid, exempelvis ”resten av innevarande år”, samt helåret 2019, är det samtidigt så att en del frågetecken från i våras nu har rätats ut till utropstecken. Till skillnad från tidigare är det numera väldigt osannolikt med något välordnat brittiskt utträde ur EU den 31 oktober, exempelvis.

Medan risken för en hård Brexit knappast är någon ”god nyhet” för någon, avtar prognososäkerheten – i och med att de sannolikheten för de ”goda scenarierna” tynar för 2019. På samma sätt är det med en del andra riskfaktorer. Medan *risken* för en sämre utveckling uppenbarligen stiger minskar också ”*chanserna*” för de mest gynnsamma utfallen. Visst är kvarstående osäkerhet för 2019 betydande (mycket kan hända än), men förmodligen inte högre än tidigare egentligen, om man strikt ser till helåret 2019. I SKL ögon pekar den nuvarande riskbilden framförallt på betydande prognososäkerhet för 2020.

Data bekräftar avmattningen i Sverige

Sedan föregående prognos har Nationalräkenskaperna (NR) publicerat statistik för kvartal ett och två. Dessa utfall visar att **BNP** sammantaget för det första halvåret ungefär var i linje med SKL prognos.

Retoriken för en hård Brexit har tilltagit under sommaren. Men utgången är ännu oviss; speciellt som det finns en majoritet i brittiska parlamentet som är mot ett utträde utan avtal.

Statistiken för kvartal två är en snabbvariant som grundas på ett mer begränsat underlag än vid ordinarie kvartalsutfall (detta publiceras den 13 september för kvartal två). BNP-tillväxten för det andra kvartalet, uttryckt som förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år, var 1,4 procent, att jämföra med 1,5 procent i prognosen.

Arbetsmarknaden är ännu stark. Men antalet sysselsatta föll något i både första och andra kvartalet. Även antalet arbetade timmar föll det första kvartalet, medan den preliminära statistiken visar en liten uppgång kvartal två.

Tillväxten i antal sysselsatta och arbetade timmar har sammantaget sjunkit rätt snabbt under det första halvåret, i både privat och offentlig sektor. Samtidigt låg den relativa arbetslösheten (enligt Arbetskraftsundersökningarna, AKU) under det andra kvartalet kvar på låga 6,4 procent men månadsutfallet för juli visar den högsta siffran på tre år för en enskild månaden (7,1 procent).

AKU-statistiken för de senaste månaderna visar även en mindre nedgång för såväl arbetskraftsdeltagandet som sysselsättningsgraden. Det ligger i linje med SKL syn att dessa mått skulle vända ner. Annan statistik samt indikatorer fortsätter att ge stöd för SKL syn att arbetsmarknadskonjunkturen ska fortsätta försvagas.

På sistone har **inflationen** varit något högre än SKL prognoser före sommaren. Som beräknat har inflationen sjunkit något sedan första kvartalet, på basis av sjunkande bidrag till inflationen från energipriser (el och bensin). Under månaderna april till juli har KPIF-inflationen i genomsnitt legat på 1,8 procent, att jämföra med SKL prognos om 1,6 procent. Inflationen enligt KPI har i genomsnitt uppgått till 2,0 procent samma period; högre än prognosens 1,8 procent.

Prognosen antar försvagad konjunktur under resten av 2019, samt 2020

Resursutnyttjandet är ännu högt i Sverige: konjunkturtoppen har just passerats och det råder ännu högkonjunktur. SKL räknar dock med att BNP tillväxten under andra halvåret kommer att fortsätta att mattas. Snarast ser SKL nedåtrisker för denna prognos – utifrån analysen av efterfrågans sammansättning (se under *BNP-tillväxten: låg och på bräcklig grund*).

Balansen mellan den i år hittills starka exporten (speciellt av tjänster) och svaga importen skulle under andra halvåret snabbt kunna skifta så att BNP-bidraget från nettoexporten avtar markant. Några stora lyft för konsumtion och investeringar som motverkar en sådan utveckling bedömer SKL också som mindre sannolika i närtid: optimismen spirar inte direkt hos hushållen och en svagare arbetsmarknad lär knappast hjälpa. Utsikterna för investeringar och export känns heller inte så hoppgivande, givet den globala utvecklingen. Vad som är genuint svårbedömt är hur den försvagade BNP-tillväxten ska slå på arbetsmarknaden; kommer den höga sysselsättningen kvarstå en tid eller kommer den vika snabbare än vad SKL nu beräknar.

Indikationerna för svagare sysselsättning finns, men ännu ger de inte tydligt stöd för något förestående skarp fall. SKL prognos är en mindre. Medan bostadsräntorna och elpriserna överlag varit lägre än prognos har priserna på mat, kläder, hyror och bensin överlag varit högre än prognos. Nedgång i sysselsättningen under loppet av 2019 och 2020, samt att arbetslösheten långsamt stiger mot knappa 7 procent framöver.

BNP-tillväxten: låg och på bräcklig grund

Den preliminära statistiken för kvartal två visar på en årlig tillväxt för *inhemsk slutlig användning* (summan av konsumtion och investeringar exklusive lagerinvesteringar) på blott 0,1 procent; att jämföra med prognosens 0,8 procent. Medan bedömningen om svag inhemsk efterfrågetillväxt ”var rätt” (kvalitativt) har alltså summan av konsumtion och investeringar ändå överskattats. Framförallt är det investeringarna som överskattats.

Utfallen vittnar om en något skarpare nedgång än beräknat för bostadsinvesteringarna. Men också övriga investeringar i näringslivet har visat sig svagare än prognosen. En BNP-tillväxt ungefär i linje med prognos tillsammans med överskattningen av slutlig inhemsk efterfrågan innebär att resterande delar av efterfrågesidan (utrikeshandeln samt lagerinvesteringar) har underskattats. Här är det speciellt nettoexporten som inrapporterats betydligt starkare än prognos. Utfallen visar på såväl starkare export som svagare import (än beräknat). SKL prognos har sedan förra hösten varit att BNP-tillväxten skulle sjunka rejält i år – med mer än en procentenhet jämfört med 2018. Så ser det nu ut att bli.

Men utsikterna framstår allt bräckligare, utifrån den låga inhemska tillväxten. Skulle exporten falla samtidigt som Sverige får en lageranpassning skulle det inte alls vara långt ifrån att BNP nivån mot slutet av 2019 närmar sig föregående års nivå – det vill säga att BNP-tillväxten går mot noll, eller blir negativ. SKL räknar nu inte med ett sådant förlopp. Men utvecklingen för inhemska efterfrågan under första halvåret 2019 är anmärkningsvärt svag: två på varandra efterföljande kvartal har inte visat så svag tillväxt sedan 2012.

Nedreviderade räntor och KPI-inflation

Som följd av dels den stora nedgången för såväl globala som svenska räntor, dels det förändrade läget (förväntansbilden) inom centralbanksvärlden sänker SKL ränteprognoiser. SKL ränteantaganden för såväl Riksbanken som ECB är nedjusterade, utifrån bedömningen om en lägre styrränta i USA framöver (jämfört med tidigare prognoser). Därtill antas det ta lång tid för obligationsräntorna att återvända till de nivåer som gällde innan nedgången i år.

Såväl korta som långa marknadsräntor till hushåll och företag antas därmed bli lägre än i tidigare prognoser. Nedreviderade räntor medför att den beräknade KPI-inflationen blir lägre än i tidigare prognoser.

Svagare arbetsmarknad dämpar den reala skatteunderlagstillväxten 2020

Tack vare att konjunkturuppgången medförde aningen större ökning av arbetade timmar 2018 än året innan tilltog den reala skatteunderlagstillväxten. Trots betydligt svagare sysselsättningsutveckling i år räknar SKL med fortsatt hyfsad ökning av skatteunderlaget i reala termer.

En viktig förklaring är att timlönerna totalt på arbetsmarknaden väntas stiga mer än priserna på den kommunala sektorns kostnader, vilket bidrar till att skatteintäkternas värde ökar realt (ger mer ”köpkraft”). Prognosen för nästa år visar att den minskning av arbetade timmar som SKL räknar med ger ett tydligt avtryck i den reala skatteunderlagstillväxten, som blir den lägsta på tio år

SKL beräkningar för samhällsekonomin 2021 och 2022 är en kalkyl. Kalkylen utgår från att högkonjunkturen upphör mot slutet av 2020 och den svenska ekonomin utvecklas i konjunkturrell balans från och med 2021. Det betyder fortsatt svag skatteunderlagstillväxt i både reala och nominella termer 2021, främst till följd av att arbetade timmar fortsätter minska men också till följd av att pensionsinkomsternas ökningstakt avtar. År 2022 antas sysselsättningen åter stiga varför SKL kalkyl ger att skatteunderlagstillväxten då växlar upp.

Ekonomisk översikt

Ekonomiavdelningen sammanställer aktuell redovisning för att ge en ekonomisk lägesinformation per den sista augusti och en årsprognos. Budgetansvarig svarar för årsprognos.

Resultat kommunen

Kommunen redovisar ett resultat på 25 335 tkr för perioden januari-augusti 2019. Det kan jämföras med resultatet för motsvarande period föregående år som uppgick till 18 073 tkr. Prognosen för helåret 2019 pekar på ett negativt resultat om 7 223 tkr, vilket innebär ett budgetöverskridande om 12 375 tkr.

De stora negativa budgetavvikelserna inom verksamheterna återfinns inom hemtjänsten, särskilt boende, funktionsstödet, individ- och familjeomsorgen och generellt beror det på ökad efterfrågan och vårdtyngd inom verksamheterna. Men det förväntade negativa resultatet grundas främst på att årets effektiviseringskrav på 20 000 tkr, där 14 344 tkr inte är genomförda i dagsläget. Beloppet består av effektiviseringskravet om 16 516 tkr minus anslaget för heltidsresan om 2 172 tkr.

Fördelningsbeslutet gällande effektiviseringskravet är:

FÖRDELNING AV EFFEKTIVISERINGSKRAVET	BESLUT
Heltidsresan	2 172 tkr
0,5 Klimat- och miljöstrateg (Ej besatt)	339 tkr
Övrigt inom övergripande verksamheterna	4 489 tkr
Kultur- och fritidsverksamheten	1 000 tkr
Välfärd förskola och skola	9 000 tkr
Omsorgen	9 000 tkr
Individ- och familjeomsorg inkl. funktionsstöd	9 000 tkr
SUMMA	35 000 tkr

Avstämning av balanskrav

Enligt KL 8 kap. 5 § skall fr.o.m. år 2000 det s.k. balanskravet tillämpas. Detta innebär att kommunernas intäkter måste överstiga kostnaderna. Grundregeln är att ett negativt resultat skall regleras under de kommande tre åren efter det att det negativa resultatet uppkom. Vid konstaterat negativt resultat ska fullmäktige anta en särskild åtgärdsplan för hur underskottet ska återställas. Föreligger det synnerliga skäl enligt bestämmelserna i KL 8:5b § kan kommunfullmäktige besluta att en sådan reglering inte skall göras.

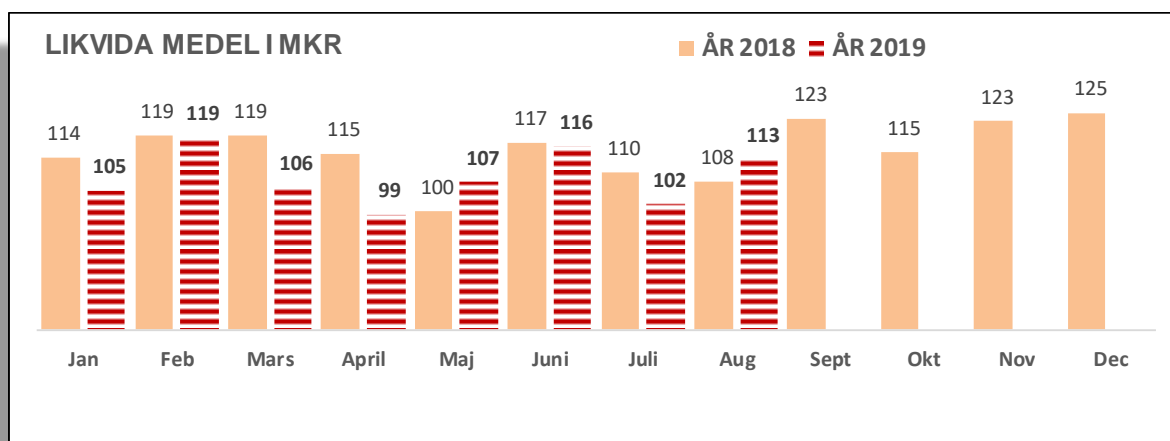
Nora kommuns prognostiserar ett negativt resultat för 2019 på 7 223 tkr. Vid avstämning av balanskravet skall realisationsvinster exkluderas. I 2019 års prognos ingår inga realisationsvinster. Enligt balanskravsavstämningen uppfyller kommunen det lagstadgade kravet per den 31 augusti. Men i och med att kommunen prognostiserar ett negativt resultat i år uppfylls inte kravet på ekonomi i balans 2019.

Eget kapital

Kommunens eget kapital har förbättrats med 25 335 tkr genom det positiva resultatet för till och med augusti. Helårsprognosen för året innebär en minskning av det egna kapitalet med 7 223 tkr.

Likvida medel och låneskuld

Kommunens likvida medel uppgår den sista augusti till 113 418 tkr och för samma tidpunkt 2018 uppgick likviditeten till 107 556 tkr. Kommunen har för närvarande inga långfristiga låneskulder.

Pensionsåtaganden

I den kommunala redovisningslagen (KRL 5 kap 4 §) behandlas pensionskostnaderna. Bestämmelserna preciserar hantering av de pensionsåtaganden som intjänats före 1998. Pensionsförmåner intjänade före 1998 skall redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och pensionsförmåner intjänade efter 1997 redovisas över resultaträkningen och skuldförs som avsättning i balansräkningen. Utbetalningen avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som kostnad.

För pensionsförpliktelser finns inga avsättningar gjorda utan dessa medel har i sin helhet återlånat för finansiering av investeringar och till att minska den långfristiga upplåningen. Detta innebär att kommande ökningsar av pensionsutbetalningarna måste täckas inom ramen för framtida driftresultat. Totalt har kommunen en prognos på pensionsförpliktelser om 323 556 tkr till och med augusti månad 2019, enligt KPA beräkningar.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtagande uppgick till 716 280 tkr per 2019-08-31 inklusive derivataborgen om 90 000 tkr till bolagen och outnyttjad borgen på 9 000 tkr. Borgensåtagandet avser underborgen till Bergslagens Sparbank AB:s och Nordea Bank Finland Abp för NoraBostäder AB:s och Nora Fastigheters derivatransaktioner. Utnyttjade borgenslimiter avser Nora Fastigheter AB 372 000 tkr, NoraBostäder AB 239 000 tkr, Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen 3 330 tkr, förlustansvar för egna hemslån om 86 tkr samt fyra föreningar 2 864 tkr.

Finansiella mål

I budgeten för 2019 har tre finansiella mål angetts för året och ett långsiktigt finansiellt mål. Det ena är att resultatet skall motsvara 0,79 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det andra målet är att årets investeringar exklusive investeringar i VA- och renhållningsverksamheten skall finansieras med egna medel, dvs. lånefinansiering ska undvikas. Det tredje målet är att verksamhetens nettokostnad ska understiga 100 procent av skatter och bidrag. Det långsiktiga målet är att kommunen under närmaste tre åren redovisa ett genomsnittligt positivt resultat om 1,5 procent av skatteintäkterna.

Kommunens helårsprognos innebär att de finansiella målsättningarna avseende resultat inte kommer att uppnås, undantaget investeringsmålet.

Framtida ekonomiska utveckling

De ekonomiska förutsättningarna för Nora kommun gällande perioden 2019–2026 visar på att kommunen behöver genomföra kostnadsminskningar/intäktsökningar för att uppnå det finansiella målet med att redovisa ett genomsnittligt positivt resultat över en treårsperiod.

Verksamheter som idag deklarerar negativa budgetavvikelse är inom välfärd omsorg och där arbetas aktivt med att bygga upp fördelningsnycklar för att få en jämn och rättvis fördelning av resurser grundat på efterfrågan och utförande. Men det löser inte finansieringen fullt ut av ökad efterfrågan utan

mer att se var i verksamheterna som åtgärder behöver genomföras för att kunna anpassa verksamheten till kommunens ekonomiska förutsättningar.

Översyn av integrationsverksamhet bör fortsätta för att kostnaderna ska motsvara det riktade statsbidraget för verksamheten innan berörda övergår till den kommunala servicen.

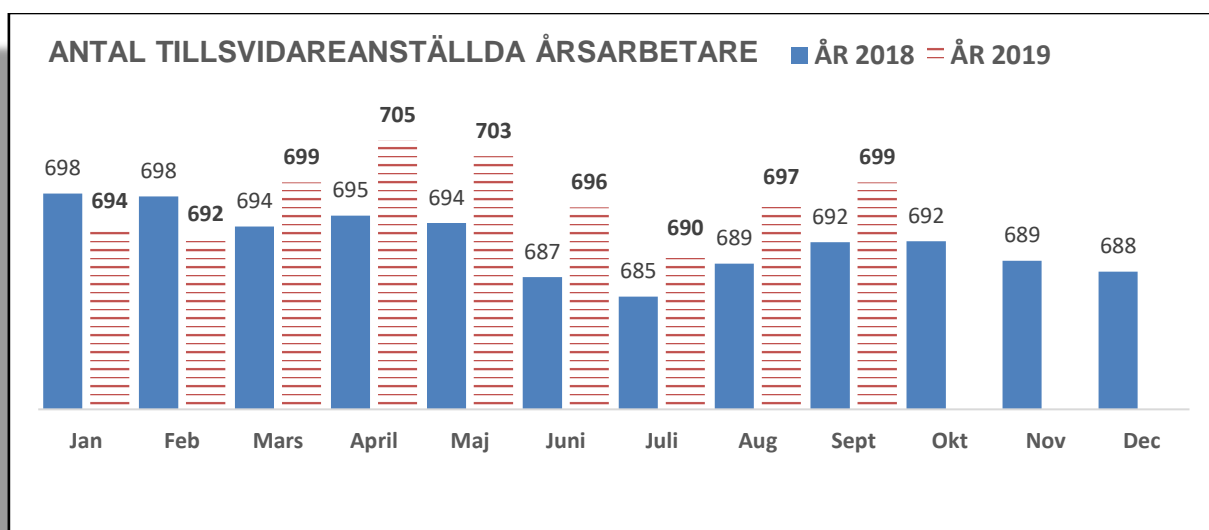
Nya Karlsängskolan bidrar också till ökade hyreskostnader som kommunen ska finansiera inom ramen för skatter och bidrag. Det bidrar också till att finansieringen av nuvarande verksamheter ska ses över.

Som det ser ut idag med räkenskaperna så har kommunen stort behov av att arbeta med befintlig budget och fullfölja effektiviseringskraven. Effektiviseringsarbetet pågår inom kommunen och verksamheterna. Utifrån kända förutsättningar för skatteberäkning så motsvarar en skattehöjning om 10 öre drygt 2 mkr.

Personalinformation

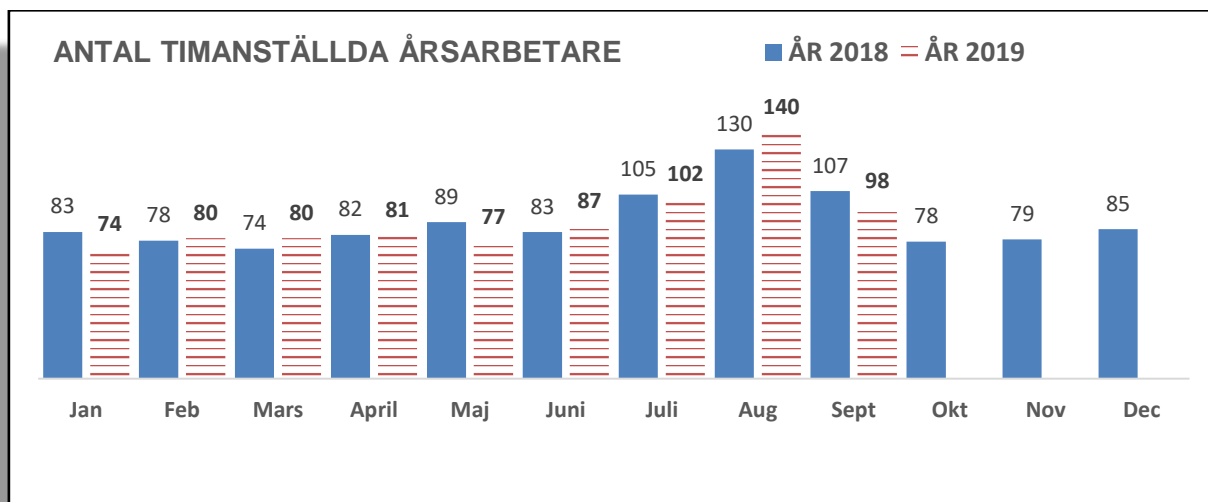
Tabellen redovisar antalet tillsvidareanställda omräknat till årsarbetare, uppgick den sista augusti till 696,8 årsarbetare gentemot 688,9 i augusti 2018.

Antalet tillsvidareanställda årsarbetare har ökat i år och det beror främst på att antalet tillsvidareanställda inom område bildning har ökat.

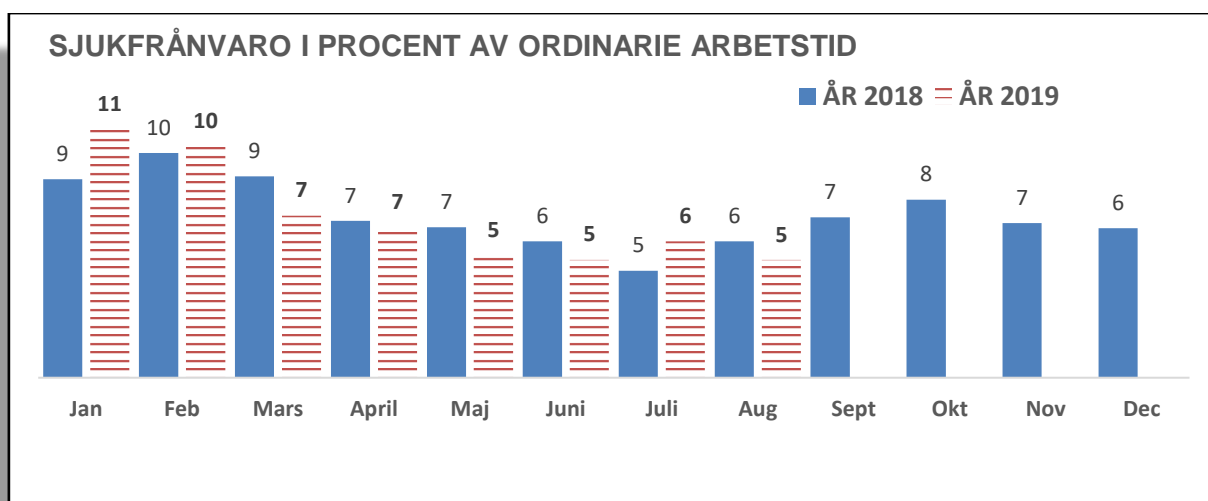
Tabellen nedan visar antalet timanställda årsarbetare i augusti månad 2019, var 139,9 årsarbetare gentemot 130,3 i augusti 2018.

Ökningen beror på att det funnits något fler timvikarier att tillgå i år jämfört med förra året och att dessa sammantaget arbetat fler timmar under sommaren.

Tabellen sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid redovisar den totala sjukfrånvaron som uppgick till 5,0 procent för augusti 2019 jämfört med 5,9 procent för motsvarande period 2018. Av den totala sjukfrånvaron i augusti var 61,7 procent korttidsfrånvaro (under 60 dagar).

Nora kommuns sjukfrånvaro är fortsatt relativt låg i jämförelse med många andra kommuner. Flera av kommunens verksamheter har en hög arbetsbelastning och det i kombination med svårigheten att rekrytera vikarier är förmodligen en betydande faktor. Nora kommun har utarbetade rutiner för rehabilitering. Det finns också ett IT-baserat system för cheferna att använda i rehabiliteringsarbetet.

Under våren 2019 har HR-avdelningen haft utbildning för cheferna i bl.a. rehabilitering och samverkan. Tillsammans med de fackliga parterna har HR-avdelningen tagit fram ett nytt Samverkansavtal med utgångspunkt i det centrala avtalet Samverkan och Arbetsmiljö där stort fokus ligger på hälsa och arbetsmiljö. Rutinerna för rehabilitering har setts över och en rutin vid anställds sjukdom har tagits fram.

Befolkning per den 30 juni 2019

Kommunen erhåller skatter och bidrag utifrån befolkningsantalet per den 1 november 2018 som var 10 712 kommuninvånare. Per den sista juni i år har Nora kommun 10 752 invånare, vilket är en ökning gentemot 1 november 2018 med 40 kommuninvånare.

Förändringen från årsskiftet är 15 kommuninvånare fler och födelseunderskottet för första halvåret är noll kommuninvånare. Det har skett fler inflyttningar än utflyttningar sedan årsskiftet på 15 invånare.

Mätperiod		Folk- mängd	Folk- ökning	Levande födda	Döda	Födelse- överskott	Inflyttade därav från			Utflyttade därav till			Flyttningsnetto därav mot					
Grunddatum	Mätdatum						Totalt	Egna länet	Övriga Sverige	Ut- landet	Totalt	Egna länet	Övriga Sverige	Ut- landet	Totalt	Egna länet	Övriga Sverige	Ut- landet
2017-12-31	2018-06-30	10 698	-48	48	67	-19	288	124	134	30	317	210	97	10	-29	-86	37	20
2018-12-31	2019-06-30	10 752	15	62	62	0	320	145	124	51	305	191	103	11	15	-46	21	40

Vision och övergripande mål för Nora kommun

Kommunfullmäktiges tidigare antagna vision och övergripande mål för Nora kommun den 13 december 2017 (KF § 124 – dnr KS2017-715).

Nora kommuns vision

Nora är regionens mest attraktiva boendekommun med 13 000 invånare 2030.

Nora kommuns övergripande mål

Hållbarhet

Långsiktigt hållbar ekologisk, social och ekonomisk utveckling, präglad ansvarsfull hushållning och varsamt bruk av naturen samt av mänskliga och materiella resurser.

- Nora kommuns verksamhet är klimatsmart.
- Nora har en positiv befolkningstillväxt och en gynnsam befolkningsstruktur.
- En ansvarsfull ekonomisk hushållning som skapar utrymme för utvecklingsreformer.
- En offensiv och ansvarstagande strategi som säkerställer att nödvändiga nyinvesteringar genomförs.

Indikatorer för hållbarhet

Hållbarhet	BUDGET ÅR 2019	DELÅR ÅR 2019	BOKSLUT ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
Nora kommuns verksamhet är klimatsmart.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Slutanvändning energi inom offentlig verksamhet inom det geografiska området, MWh/invånare (Kolada)		-	-	0,72
Andelen miljöfordon av personbilar i trafik efter kommun och drivmedel vid slutet av året (SCB)		-	-	3,6%
Kommunorganisationens andel miljöbilar av totala antal bilar ska öka (Kolada - KKIK)		-	42,4%	30,2%
Kommunens hantering och återvinningen av hushållsavfall ska bli mer effektiv (Kolada)		-	-	45%
Andelen inköpta ekologiska livsmedel ska öka (Kolada - KKIK)		-	30,0%	32,0%
Nora har en positiv befolkningstillväxt och en gynnsam befolkningsstruktur.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Nora kommuns befolkningstillväxt ska öka - 31 december - Delår 30 juni (Kolada)	10 747 inv.	10 752 inv.	10 737 inv.	10 747 inv.
Andelen av invånare som får försörjningsstöd ska minska (Kolada)		-	-	5,5%
Antalet färdigställda bostäder, Småhus i kommunen ska öka, Antal/1 000 invånare (Kolada)		-	0,3	0,7
Antal färdigställda lägenheter i nybyggda småhus (SCB)		-	3	8
Antalet färdigställda bostäder, flerfamiljshus i kommunen ska öka, Antal/1 000 invånare (Kolada)		-	1,8	2,0
Antal färdigställda lägenheter i nybyggda flerbostadshus (SCB)		-	19	22

Hållbarhet	BUDGET ÅR 2019	DELÅR ÅR 2019	BOKSLUT ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
En ansvarsfull ekonomisk hushållning som skapar utrymme för utvecklingsreformer.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Det finansiella målet ska vara 1,5 procent över en rullande 3-årsperiod i förhållande till skatter och bidrag (Ekonomi)	0,79%	5,78%	1,10%	3,07%
Verksamhetens nettokostnad ska understiga 100 procent av skatter och bidrag (Ekonomi)	< 100 %	94,47	99,34%	97,25%
En offensiv och ansvarstagande strategi som säkerställer att nödvändiga nyinvesteringar genomförs.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner ska öka, Antal/1 000 invånare (Kolada)		-	-	18,6
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner ska öka. Grov omräkning av ovan i antal bostäder		-	-	200

Livskvalitet

Hög livskvalitet för alla som bor, arbetar och studerar i Nora kommun. Den består av omtanke, delaktighet, god service, meningsfull fritid och möjligheter till livslångt lärande och sysselsättning.

- Noras invånare har tillgång till goda kommunikationsmöjligheter.
- Nora invånare har en rik tillgång till kulturutbud, fritidsaktiviteter och naturupplevelser.
- Nora kommun erbjuder en god och tillgänglig kommunal service för alla Norabor.
- Nora kommuns invånare upplever att de har ett stort inflytande.

Indikatorer för livskvalitet

Livskvalitet	BUDGET ÅR 2019	DELÅR ÅR 2019	BOKSLUT ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
Noras invånare har tillgång till goda kommunikationsmöjligheter.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Kommunen ska verka för att antal resande med kollektivtrafik ska öka. (Regionen)		-		
Andelen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s ska öka (Kolada)		-	77,6%	76,3%
Nora invånare har en rik tillgång till kulturutbud, fritidsaktiviteter och naturupplevelser.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7–20 år Män (Kolada)		-	-	29
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7–20 år Kvinnor (Kolada)		-	-	20
Lån från kommunala bibliotek. Antal lån per kommuninvånare totalt (Kolada)		-	-	7,8
Nora kommun erbjuder en god och tillgänglig kommunal service för alla Norabor.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Andelen brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende ska öka (Kolada - KKik)		-	84,0%	82,0%
Andelen brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst ska öka (Kolada - KKik)		-	94,0%	93,0%
Antal vårdare som besöker en brukare med hemtjänst ska minska (Kolada) medelvärde		-	-	12
Andel elever i år 9 som är nöjda med sin skola som helhet ska öka (Kolada - KKik)		-	61,5%	56,7%
Andel elever i år 9 som känner sig trygga i skolan ska öka (Kolada)		-	82,3%	75,3%
Elever i år 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen - Kolada)		-	211,0	203,0
Elever i år 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (16 ämnen - Kolada)		-	196,6	205,1
Andelen elever i år 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun ska öka (Kolada)		-	77,9%	69,0%
Andelen elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun (Kolada)		-	86,9%	87,6%
Andelen elever i år 9 som är behöriga till estetiska programmet, hemkommun (Kolada)		-	84,4%	85,0%
Andelen elever i år 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, hemkommun (Kolada)		-	84,4%	83,2%
Andelen elever i år 9 som är behöriga till naturvetenskaps- och teknikprogrammen, hemkommun (Kolada)		-	82,8%	80,5%
Nora kommuns invånare upplever att de har ett stort inflytande.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Medborgarnas möjligheter att delta i kommunens utveckling ska öka (Medborgarundersökningen 2018 och 2016 - Indexantal)		-	41	43
Medborgarnas upplevelse av att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet ska öka (Medborgarundersökningen 2018 och 2016 - Indexantal)		-	40	42

Attraktivitet

Livskraftigt näringsliv och attraktiv arbetsmarknad, fina boendemiljöer, goda kommunikationer, ett rikt utbud av kultur-, fritids- och naturupplevelser samt turism året runt i ständig utveckling. Nora kommun är en god och attraktiv arbetsgivare.

- Nora kommun erbjuder attraktiva boendemiljöer och besöksmiljöer.
- Kommunen har ett livskraftigt näringsliv och en god arbetsmarknad.
- Nora kommun är välkomnande och trygg.
- Kommunens invånare är stolta och har en stark tro på framtiden.

Indikatorer för attraktivitet

Attraktivitet	BUDGET ÅR 2019	DELÅR ÅR 2019	BOKSLUT ÅR 2018	BOKSLUT ÅR 2017
Nora kommun erbjuder attraktiva boendemiljöer och besöksmiljöer.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Mätningen i BästAttBo är en ranking i förhållande till Sveriges kommuner som ska förbättras		-	184	188
Kommunen har ett livskraftigt näringsliv och en god arbetsmarknad.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Andelen nya företag, inklusive kommunägda företag, per 1 000 invånare i åldern 16 - 64 år i kommunen ska öka (Ekonomifakta)		-	0,82%	1,05%
Kommunens information om serviceområdet för företagen ska förbättras (Nöjd Kund Index 0–100 - Kolada)		-	67	63
Kommunens ranking som görs av Svenskt Näringsliv ska förbättras (Nöjd Kund Index 0–100 - Kolada)		-	69	63
Den totala sjukfrånvaron för anställda inom Nora kommun ska minska (Kolada)		-	5,5%	6,4%
Andelen heltidsarbetande av de anställda inom Nora kommun ska öka (Kolada)		-	57,0%	56,0%
Nora kommun är välkomnande och trygg.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Medborgarnas syn på sin kommun som en god plats att bo och leva på ska öka (Medborgarundersökningen 2018 och 2016 - Indextal)		-	64	61
Kommunens invånare är stolta och har en stark tro på framtiden.	Mål- värde	Mät- värde	Mät- värde	Mät- värde
Medborgare som kan rekommendera vänner och bekanta att flytta till Nora ska öka (Medborgarundersökningen 2018 och 2016 - indextal)		-	71	67

Verksamhetsinformation

Kommunens verksamheter arbetar dagligen i sina ordinarie uppdrag för att uppfylla målen. Nya aktiviteter har påbörjats och redan påbörjade aktiviteter fortsätter och utvecklas. Som exempel kan nämnas:

- **Hållbarhet:** Öppna jämförelser har under våren presenterat indikatorer för de 17 målen i ”AGENDA 2030 – Globala mål för hållbar utveckling”. Nora kommun kommer att följa och arbeta med dessa indikatorer för att utveckla hållbarhetsarbetet.
- **Livskvalitet:** Ett intensivt arbete inför Kulturskolans start i september 2019 har pågått sedan årsskiftet. Allaktivitetshuset fortsätter att utvecklas och etapp 2 har inletts.
- **Attraktivitet:** Noras platsvarumärke, N som i Nora, har fastställts och kommer att lanseras till Nora kommuns hushåll, företag, föreningar och organisationer under hösten. Kommunens arbete för ökat antal bostäder pågår. En plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge, LIS, är beställd och detaljplaner för bostäder och särskilt boende är under framtagande. Ett bostads- och fastighetsråd har bildats för ökat samarbete med fastighetsägare verksamma i kommunen.

Driftredovisning

Årsprognosen grundas på kända faktorer och kommunens nettokostnader för perioden januari – augusti månad. Tabellen redovisar förväntat resultat (årsprognos) i förhållande till årsbudgeten fördelat på verksamhetsområden och dess förväntade avvikelser gentemot årsbudgeten. Förklaring till budgetavvikelse (ekonomiinformation) redovisas i texterna nedan tillsammans med verksamhetsinformationen.

Efter inrapportering från verksamheten och dess budgetansvariga visar den förväntade ekonomiska sammanställning på ett negativt resultat för verksamhetsåret om 7 223 tkr, vilket betyder att det budgeterade resultatmålet inte uppnås. Det förekommer positiva som negativa budgetavvikelse i verksamheten. Sammanfattningsvis är det kostnadsutvecklingen för hemtjänsten, funktionsstödet och särskilt boende samt individ och familjeomsorgen har ökat, beroende på ökad vårdtyngd och efterfrågan.

NETTOKOSTNADSTABELL	67%				
OMRÅDEINDELNING	ÅRSBUDGET	ÅRSPROGNOS	AVVIKELSE	BOKFÖRT	RIKTVÄRDE
Politisk ledning	-3 714 tkr	10 595 tkr	14 309 tkr	5 235 tkr	-141%
<i>Detta ingår i politisk ledning</i>					
<i>Anslaget för oförutsedda kostnader</i>	1 724 tkr	1 724 tkr	0 tkr	300 tkr	17%
<i>Årets lönerrevision ingår i prognosen</i>	1 055 tkr	1 055 tkr	0 tkr	0 tkr	0%
<i>Anslaget för heltidsresan</i>	2 172 tkr	0 tkr	-2 172 tkr	0 tkr	0%
<i>Återstående effektiviseringsbehov</i>	-16 516 tkr	0 tkr	16 516 tkr	0 tkr	0%
Gemensamma kostnader	12 652 tkr	12 752 tkr	100 tkr	7 881 tkr	62%
Administration	38 193 tkr	36 743 tkr	-1 450 tkr	23 122 tkr	61%
Fastighet/Kost	12 250 tkr	12 850 tkr	600 tkr	7 174 tkr	59%
Teknisk verksamhet/Bygg	23 932 tkr	24 696 tkr	764 tkr	15 631 tkr	65%
Kultur- och Fritidsverksamhet	27 209 tkr	26 309 tkr	-900 tkr	17 205 tkr	63%
Förskoleverksamhet	67 276 tkr	65 276 tkr	-2 000 tkr	42 889 tkr	64%
Fritidshem	12 363 tkr	12 263 tkr	-100 tkr	7 985 tkr	65%
Grundskola	134 374 tkr	132 374 tkr	-2 000 tkr	84 880 tkr	63%
Gymnasium	47 375 tkr	46 675 tkr	-700 tkr	25 115 tkr	53%
Vuxenutbildning	11 384 tkr	10 884 tkr	-500 tkr	7 408 tkr	65%
Hemtjänst	57 422 tkr	57 922 tkr	500 tkr	39 055 tkr	68%
Särskilt Boende	95 224 tkr	95 924 tkr	700 tkr	64 245 tkr	67%
Funktionsstöd	52 736 tkr	55 286 tkr	2 550 tkr	36 839 tkr	70%
Individ- och Familjeomsorg	39 228 tkr	43 828 tkr	4 600 tkr	28 805 tkr	73%
Arbetsmarknadsåtgärder	3 239 tkr	3 089 tkr	-150 tkr	1 454 tkr	45%
Integrationsverksamhet	106 tkr	-194 tkr	-300 tkr	1 520 tkr	1434%
Finansförvaltning	-636 401 tkr	-640 049 tkr	-3 648 tkr	-441 780 tkr	69%
SUMMA	-5 152 tkr	7 223 tkr	12 375 tkr	-25 335 tkr	492%

Tabellförklaring:

Årsbudgeten: Budgeterad nettokostnad på helår.

Årsprognos: Förväntat bokslutsresultat utifrån budgetansvarigas bedömning.

Budgetavvikelse: Visar avvikelsen mellan årsbudgeten och förväntade utfallet.

Bokfört i belopp: Nettosumman av bokförda kostnader och intäkter t.o.m. augusti månad i belopp.

Bokfört i procent: Nettosumman av bokförda kostnader och intäkter t.o.m. augusti månad i relation till årsbudgeten.

Måluppfyllelse av kommunens finansiella mål

För att dels uppfylla balanskravet och dels uppnå en sund och långsiktig ekonomi ska följande finansiella mål eftersträvas:

- Att resultatet ska vara positivt för 2019 och uppgå till 0,79 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (skatter och bidrag). Enligt sammanställningen över verksamheternas förväntade utfall så uppnår kommunen inte resultatmålet.
- Att resultatet ska i snitt under en treårsperiod vara positivt och uppgå till lägst 1,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (skatter och bidrag).

- Att årets investeringar och amorteringar ska, under treårsperioden, finansieras av egna medel. I dagsläget finns inga tendenser att kommunen inte ska klara av att finansiera investeringsutgifterna med egna medel 2019.
- Att verksamhetens nettokostnad ska understiga 100 procent av skatter och bidrag. Årets förväntade resultat innebär att verksamhetens nettokostnad är 101,32 procent av skatter och bidrag. Vilket innebär att det finansiella målet inte uppnås.

Politisk ledning

Inom detta område redovisas kommunfullmäktige, valnämnd, förmyndare och kommunalt partistöd, revision samt kommunstyrelsen och dess riktade anslag.

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ och antalet mandat uppgår till 35 ledamöter.

Valnämnden skall genomföra val till riksdag, kommunfullmäktige, landsting och EU-parlament på det sätt vallagen föreskriver och i anslutning därtill utfärda lokala instruktioner. Under 2019 sker EU-valet.

Förmyndarverksamheten leds av en överförmyndare och kostnaderna avser arvoden till gode män samt kostnader för den gemensamma överförmyndarnämnden inom KNÖL-samarbetet.

Det kommunala partistödet skall förbättra partiernas möjligheter att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom stärka den kommunala demokratin. Det kommunala partistödet utgår till partierna som finns representerade i kommunfullmäktige. Stödet är uppdelat i ett grundstöd och i ett mandatbundet stöd.

Revisorerna skall granska, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom samtliga verksamhetsområden. De skall pröva om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs är tillräcklig. För granskning av kommunens verksamhet skall kommunfullmäktige utse fem revisorer. Dessa biträds i revisionsarbetet av inköpta revisionstjänster.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande förvaltningsorgan och består av femton ledamöter och sju ton ersättare. Den har ansvaret för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Styrelsen skall bereda eller yttra sig i ärenden som skall behandlas av kommunfullmäktige och verkställa fullmäktiges beslut. I stället för nämnder finns fyra utskott direkt under kommunstyrelsen; ledningsutskottet, samhällsbyggnadsutskottet, socialutskottet och barn- och ungdomsutskottet. Utskotten består av sju ledamöter och fyra ersättare. För beslut i personärenden finns en Individnämnd.

Ekonomiinformation

Budgetprognosen för den politiska ledningen är ett budgetöverskridande på 14 309 tkr. Det grundas på att återstående effektiviseringsbehov är 16 516 tkr och att inte årets lönerevision inte har ombudgeterats i denna prognos. Arbetet med heltidsresan fortgår inom verksamheterna budgetramar, varvid årets avsatta centrala budgetanslag för projektet inte förväntas ianspråkta under året.

Kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter återstår 1 424 tkr och kvarvarande del av anslaget för årets lönerevision kommer att fördelas ut till respektive verksamhet. Överskottet som redovisas för lönerevisionen har beaktats i prognosen på respektive verksamheters personalkostnader. Tabellen visar på förändringen av kommunstyrelsens oförutsedda budgetanslag till och med 2019-08-31.

KS OFÖRUTSEDDA - ANSVAR 20100	Beslut	BELOPP
Internbudget 2019	Grundbelopp	2 514 tkr
Etapp 2 Allaktivitetshuset	KS2017-536 §	-250 tkr
Antikrundan	KS2019-239 §	-200 tkr
Vägvisning	KS2019-274 §	-100 tkr
Noramodellen	KS2019-185 §	-240 tkr
Organisationsöversyn KPMG		-300 tkr
ÅTERSTÅR AV BUDGETANSLAGET		1 424 tkr

Verksamhetsinformation

Några exempel på nya övergripande beslut och pågående arbete i kommunstyrelseförvaltningen

- För att minska gapet mellan kostnader och intäkter har kommunen beslutat att verksamheten ska reduceras med 35 miljoner kronor under en treårsperiod.

Nora kommun står inför stora utmaningar då gapet mellan kostnader och intäkter ökar. Den tillväxt i Sveriges ekonomi som pågått under flera år kommer inte vara lika stor och samtidigt som den ekonomiska tillväxten avtar ökar befolkningen och behoven.

Sverige håller på att få en befolkning med allt fler barn och äldre. I Nora är det framför allt antalet äldre som ökar. Därmed ökar behoven av omsorg och annan samhällsservice. Samtidigt som Nora får en större andel äldre i befolkningen minskar andelen personer i arbetsför ålder. Kommunens skatteintäkter kommer inte att öka i samma takt som tidigare och Sverige är dessutom på väg ut ur en högkonjunktur. Invånarnas förväntningar ökar på en service med en allt högre tillgänglighet och delaktighet. Situationen för Nora kommun är inte unik. De flesta kommuner står inför samma utmaningar.

Förändringar behövs både på kort och lång sikt. Det kommer att behövas beslut som förändrar en del av dagens utbud av omsorg och service i kommunen för att möta framtida utmaningar. Verksamheten arbetar med att ta fram förslag på effektiviseringar. En del förändringar kommer att påverka tjänsternas utformning och verksamheternas arbetssätt och organisation. Dessa förändringar kommer att kräva politiska beslut under närmaste halvåret och följande år.

- Kommunen har en beslutad digitaliseringsstrategi och med den som utgångspunkt ska en handlingsplan arbetas fram. Digitalisering är en förutsättning för fortsatt effektivisering av verksamheterna.
- Inom det tekniska området har kommunen fattat beslut om nytt avloppssystem för Alntorps ö som togs i bruk under sommarsäsongen, om en vattenförsörjningsplan samt att bygga ett nytt avloppsreningsverk.
- Tre stora utredningar; Trafik-, gång och cykel- samt parkeringsutredningarna har skickats ut på bred remissrunda. Svaren kommer att sammanställas och resultera i en trafikplan som senare ska behandlas i kommunfullmäktige.
- Kommunen beslutade att en plan för Landsbygdsutveckling i strandnära läge, LIS-plan, ska tas fram och färdigställas under 2020. LIS-planens syfte är att underlätta för framtida bebyggelse inom attraktiva områden.
- Noras platsvarumärke, N som i Nora, har i bred delaktighet fastställts och lanseras till kommunens alla hushåll, företag, föreningar och organisationer under hösten. Alla som är delaktiga i Noras utveckling har möjlighet att använda platsvarumärket för egen och allas marknadsföring av Nora.
- Beslut har fattats och arbete pågår i att utveckla Nora kommuns arbete med arbetsmarknadspolitik, den s.k. Noramodellen

Gemensamma kostnader

Här ingår kostnader för färdtjänst, konsumentrådgivning, avgift till Sveriges kommuner och landsting, konsumentrådgivning, krisberedning samt folkhälsoarbete i norra länsdelen. Dessutom upptas här kostnader för kommungemensamma utbildningsinsatser, personaluppvaktning och fackliga företrädare. Här redovisas även driftbidrag till Nerikes Brandkår för räddningstjänst.

Ekonomiinformation

Kostnader för fackliga företrädare har ökat under 2019, vilket hör samman med att antalet fackliga förhandlingar inför årets lönerrevision. Detta innebär ökade kostnader om 100 tkr.

Verksamhetsinformation

Arbetet inom området genomförs som planerat. Den stora utmaningen framöver finns inom krisledningsarbetet där en ökad aktivitet och förväntningar finns från Länsstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Under första delen av 2019 har ett förslag på ny risk- och sårbarhetsanalys tagits fram.

Kvalitetsledningssystemet Stratsys är upphandlat och avtal påskrivet. Införandeprocessen är påbörjad och systemet beräknas vara infört i samtliga kommunala verksamheter i juni 2020. En projektledare är tillsatt och bildningschefen är utsedd till projektägare. Primärt är förväntningen på systemet att det ska tillföra kommunen effektiva verktyg av hög kvalitet för verksamhetsstyrning och resultatuppföljning.

Administration (Övergripande verksamheter)

Här ingår kostnader för kommunövergripande administrativa stödresurser såsom administration, upphandling, ekonomi, personal, IT, kommunikatör samt central televäxel.

Ekonomiinformation

Prognosen för kommunens övergripande administration redovisar ett budgetöverskott om 1 450 tkr. Detta beror på att tjänsten Klimatstrateg inte har tillsatts samt minskade personalkostnader i form av sjukfrånvaro, föräldraledighet, lägre sysselsättningsgrad än budgeterat och vakanser under tiden personal slutat och ny hunnit börja.

Verksamhetsinformation

Den samlade administrationen har varit och är hårt ansträngd inom flera områden bland annat på grund av att medarbetare med långvarig erfarenhet slutat och sjukskrivningar. En särskild utmaning har varit planeringen för och genomförande av vårens EU-val då erfaren medarbetare slutat. Under sen hösten kommer kommunen att tillsätta en kanslichef.

Fastighets- och kostverksamheten

Här redovisas kommunens verksamhetslokaler. Här ingår också underhåll av exploaterings- och parkmark, köpta tjänster för städverksamhet från Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen samt vaktmästertjänster till verksamhetslokaler i egen regi. Dessutom redovisas kommunens måltidsservice till förskolor, skolor, fritidsverksamhet samt matdistribution till pensionärer i eget boende. Inom kommunen finns idag 14 kök som producerar ca 2 000 portioner per dag totalt.

Ekonomiinformation

Verksamhetsområdet indikerar på ett prognostiserat budgetöverskridande om 600 tkr. Budgetavvikelsen beror främst på ökade kostnader för vaktmästariet. Vilket förklaras av att verksamheten nyanställt vaktmästare med elbehörighet samt behov av att bemanna upp med extrapersonal på grund av sjukfrånvaro.

Utöver ovan förklaras budgetöverskridandet av att verksamhetsåret belastats med kostnader som hör till renoveringen av Tingshusets lunchrum som påbörjats under 2018 samt den bedömning som görs av övriga fastighetskostnader som redan indikerar ett budgetöverskridande. Under året har ett externt hyresavtal sagts upp och medför minskade hyresintäkter.

Kostverksamheten indikerar på ett budgetöverskott om 400 tkr som till stor del förklaras av lägre personalkostnader.

Verksamhetsinformation

Fastighetsavdelningen har under året arbetat med relativt stora projekt såsom ny högstadieskola, Allaktivitetshuset och Särskilt boende, vilket fortsätter. Översyn och nödvändiga renoveringar av byggnader på Alntorps Ö genomförts inför sommarens nya entreprenörer bl.a. nya inventarier, ny köksutrustning och översyn av brandskydd och handikappanpassning. Därutöver har övriga byggnader som finns inom avdelningen ansvar också krävt sin skötsel och reparationer.

Fastighetsavdelningen har under året anställt två nya medarbetare, till vilka erforderliga kläder och verktyg har köpts in. En är certifierad för el och har behövt en del specialutrustning. Fastighetsavdelningen har även förstärkts med en fastighetsstrateg som arbetar med byggnadsprojekt som pågår inom kommunen. Ordinarie fastighetsstrateg arbetar med projektet Karsängsskolan under stor del av arbetstiden. Detta finansieras genom omdisponeringar av befintlig ram.

Dagligen äter ca 2 000 personer den kommunproducerade maten inom de olika verksamhetsområdena. Livsmedelsverkets rekommendationer om ”bra mat i skolan”, ”bra måltider i förskolan” och ”bra mat för äldreomsorg” följs. Köken har fortsatt att arbeta med att laga så mycket som möjligt från grunden med råvaror av hög kvalitet, ekologiska och närproducerade.

Arbetet med att minska matsvinnet fortsätter. Under första delen av 2019 har produktionsköket arbetat med att minska svinnet på mat som skickas till SÄBO. Detta genom nya beställningsrutiner, utbud och märkningar som tagits fram. Avdelningarna har i och med detta arbetssätt möjlighet att anpassa kosten till enskild individ eftersom det finns fler valmöjligheter samtidigt som svinnet minskas.

Under året har arbetet påbörjats med ta fram ett förfrågningsunderlag för livsmedel (kolonial och djupfryst samt mejeriavtal).

Målet är satt till 25 procent ekologiska livsmedel mätt i värde.

MÅTT	ÅR 2017	ÅR 2018 Q1-Q2	ÅR 2018	ÅR 2019 Q1-Q2
Ekologiska livsmedel % i värde	32,20%	32,62%	29,80%	27,40%
Ekologiska livsmedel % i vikt	39,30%	38,40%	36,30%	33,40%
Svenska Köttprodukter % (t.ex. köttbullar, pannbiff)	74,14%	54,09%	61,72%	71,13%
Svenska Köttprodukter oberett % (t ex grytbitar, högrev, nötfärs)	91,03%	87,74%	93,07%	92,76%
Svenska Fågelprodukter % (t.ex. kycklingkorv, kalkon)	67,87%	80,33%	76,69%	71,13%
Svenska fågelprodukter oberett % (kycklingfärs, tärnad rå kyckling, hönsfärs)	100,00%	98,10%	98,49%	100,00%
Totalt inköp svenska råvaror %	69,20%	74,59%	83,92%	77,13%
Närproducerat % (lokala avtal kaffebröd, kött, ägg, mjöl)	4,57%	8,77%	10,79	Uppgift saknas

Teknisk verksamhet

Teknisk verksamhet utförs av Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen. Detta omfattar sommar- och vinterunderhåll av gator och vägar, offentlig belysning och underhåll av produktiv skog. Dessutom ansvarar Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen för VA- och renhållningsverksamheten. Det innefattar drift och underhåll av två vattenverk, tre avloppsverk samt ledningsnät och pumpstationer.

Samhällsbyggnadsnämnden Bergslagen är en gemensam nämnd för de fyra kommunerna Lindesberg, Ljusnarsberg, Hällefors och Nora med placering i Lindesberg. Här budgeteras lämnade driftbidrag.

Ekonomiinformation

Verksamhetens prognostiserade årsutfall redovisar ett budgetöverskridande om 764 tkr på grund av årets vinterväghållning.

Verksamhetsinformation

Samhällsbyggnadsförbundet har informerat om ett förväntat budgetöverskridande om 1 000 tkr för Nora kommuns vinterväghållning under första kvartalet 2019. När Samhällsbyggnadsförbundet tidigare har gjort överskott så har de betalat tillbaka och samma process gäller överskridande om inget annat beslutas i kommunen.

Tillväxt och utveckling (Kultur- och fritidsverksamhet)

Verksamhetsområdet tillväxt och utveckling omfattar allmänkultur, kulturskola, naturskola, KomTek (Kommunal teknikskola), fritid, fritidsgård, fritidsbanken, bibliotek, simhall, näringsliv och sysselsättning, Arbetsmarknadsenheten (AME), turism/Destination Bergslagen, Nora Järnvägsmuseum-Pershyttan (NJOV) och övergripande utvecklings- och marknadsföringsarbete.

Ekonomiinformation

Verksamhetsområdets prognostiserade årsutfall indikerar på ett budgetöverskott om 900 tkr. Kulturskolan bedöms stå för 500 tkr av överskottet då verksamheten inte startade sin reguljära undervisning förrän till hösten.

Lägre lönekostnad till följd av vakanser inom biblioteksverksamheten samt planerad ledighet inom turistbyrån förväntas även det bidra till att verksamhetsområdet bedöms redovisa ett budgetöverskott för helåret.

Verksamhetsinformation

Verksamheterna bedrivs planerligt med löpande aktiviteter och service kombinerat med aktivt förändrings- och utvecklingsarbete på flera områden. En rik och meningsfull fritid och ett livskraftigt näringsliv är viktigt för kommunens attraktivitet och livskvalitet, samt uppfyllande av visionens målsättning. Utveckling av utbud, lokaler, anläggningar mm är högst angeläget för att möta behovet från ett växande föreningsliv, nya kommuninvånare m fl.

Här följer några exempel på viktiga aktiviteter mm under första halvåret 2019.

- Ansökan om statsbidrag för sommarlovsaktiviteter beviljades med 392 tkr. Detta har gett fritidsgården, föreningar m.fl. aktörer goda möjligheter att bjuda barn och ungdomar meningsfulla, kostnadsfria fritidsaktiviteter inom olika områden under sommaren 2019.
- Biblioteket har fortsatt fått medel från Statens kulturråd för att bedriva verksamhet på landsbygden med hjälp av Lindesbergs kommuns biblioteksbuss. Biblioteket kommer också med projektpengar från Kulturrådet införa s.k. Meröppet på Nora bibliotek.
- Antalet fysiska besökare på Nora Turistbyrå ökade under juni-augusti med 2 800 personer (+15 procent). Prognosen är 25 000 besökare på hela året. Genom riktade marknadsföringsinsatser ökar antalet besökare på hemsidan visitnora.se med ca 20 procent till och med augusti. Främst utgörs höjningen av besök från Stockholm (28 procent), Göteborg och Örebro.
- Nora Turistbyrå har inför denna säsong utbildat 15 nya guider, varav flera yngre, samt utvecklat antalet guidetillfällen i Pershyttan.
- Tillsammans i Destination Bergslagen har det genomförts ett antal lyckade marknadsföringsinsatser. Nora turistbyrå ansvarar till stora delar för dessa insatser och får intäkter för det. På föreningsstämman i juni antogs nya stadgar som bl.a. kommer att ge en annan styrelsesammansättning från år 2020.
- Ett nytt samarbete med Nora köpmannaförening lanserades inför sommaren och Noradagarna.

- Nora campings arrendator är Nordic Camping, från och med i år Sveriges största campingkedja. De har rustat delar av servicebyggnaden samt investerat i ställplats Skojarbacken som drivs åt Nora kommun. De är nöjda med antalet gäster på bägge platserna i år.
- Fritidsbanken har utvecklats mycket positivt med filialer på Alntorps Ö, golfklubben m.fl. platser. De serverar skola, allmänhet och besökare. Nora kommuns fritidsbank har mest utlån/inv i Sverige.
- Allaktivitetshusets ombyggnation för kommunala verksamheter, föreningar mm. etapp två är delvis klar och många aktörer kommer börja nyttja lokalen för olika aktiviteter under hösten.

Byggnation av nya omklädningsrum mm, samt åtgärder för bättre tillgänglighet i ishallen, påbörjas under hösten. Arbetet med "Vision station" för utveckling av hela miljön vid Järnvägmuseet har redovisats och en långsiktig plan för genomförande ska utarbetas. Antikrundans genomförande i Vagnverkstaden var ett mycket lyckat exempel på bra och ny användning av kulturhistoriska miljöer. En utvecklingsplan för Alntorps Ö är under utarbetande i samarbete med berörda verksamheter.

Nora Naturskola drivs av Naturskyddsföreningen i Nora på uppdrag av Nora kommun. Den person som är anställd på 30 procent har ute på skolorna på ett lekfullt och pedagogiskt sätt arbetat med olika teman kopplade till naturen såsom iskunskap, vinterekologi och eldhantering. Personen har också knutit an till teman som skolorna frågat efter. Man är utomhus och använder hela kroppen och alla sinnen. På Gyttorps skola arbetas regelbundet med skolträdgården. Under sju sommarveckor genomfördes aktiviteter fem dagar i veckan på Alntorps Ö, i Pershyttan och i skolträdgården i Gyttorp.

Nora KomTek har pågått med hjälp av Örebro KomTek sedan 2017. Den utgör ett viktigt komplement på fritiden för barn och ungdom som erbjuds ett kreativt skapande och tillämplig kunskap som skapar lust och intresse för teknik. Man eftersträvar minst 50 procent tjejer i grupperna och verksamheten har betydelse för skolan, näringslivet och den allmänna livskvaliteten. Det har under våren i huvudsak varit verksamhet för barn i årskurs 1–3 respektive årskurs 4–6. Viss verksamhet för alla åldrar har genomförts under lov. Verksamheten flyttar i september in i lokaler i Allaktivitetshuset.

Nora Kulturskola har under våren 2019 genomfört välbesökta Prova på-dagar i dans, teater, bild och ett antal instrument. Rekrytering av personal till de sju deltidstjänsterna har genomförts med lyckat resultat. Fem av sju personer började sin anställning den 1 juni 2019 och övriga två i augusti. Lokalfrågan är till större delen löst men visst arbete med den återstår. Antalet besatta platser är 179 vilket verksamheten ser som ett bra mått på att efterfrågan är stor för verksamheten. Med befintlig personalstyrka kan upp till 210 deltagare tas emot. Nora Kulturskola ingår i ett regionalt samarbete som löper på med ämnesnätverk och andra grupperingar som samarbetar över kommungränserna, det är ett berikande samarbete som verksamheten värnar om.

Förskoleverksamheten

Förskolan och pedagogisk omsorg är för barn i åldrarna 1–5 år. Nora kommun har 11 förskolor och en enhet för pedagogisk omsorg samt finns en privat förskola, Solberga. Under 2018 fanns det i genomsnitt 43 Norabarn inskrivna på Solberga. För samma period var antalet barn i kommunens förskolor i genomsnitt 467 barn och 15 barn i pedagogisk omsorg. Här ingår även kostnader och intäkter för all interkommunal verksamhet d.v.s. Norabarn som väljer att gå i annan förskola på annan ort. För 2018 var det i genomsnitt fyra barn.

Ekonomiinformation

Förskoleverksamheten förväntas redovisa ett budgetöverskott om 2 000 tkr. Bedömningen görs att intäkterna från barnomsorgsavgiften ökar samtidigt som verksamhetens kostnader för interkommunal ersättning blir lägre. Ökade intäkter från barnomsorgsavgiften bedöms vara en konsekvens av ökad betalningsvilja samt bättre inrapportering av inkomst hos allmänheten. Därtill bidrar personalfrånvaro på grund av sjukskrivningar och ledigheter samt höstens planerade rekryteringar till att personalkostnaderna blir lägre än budgeterat.

Verksamhetsinformation

I samband med den översyn av skol- och förskolelokaler som genomfördes under hösten 2018 föreslog anlita konsult att det fanns goda skäl för kommunen, ur optimeringssynpunkt, att närmare studera effekter och konsekvenser av att flytta befintlig skolverksamhet på Lärkesskolan till Järntorgsskolan och därefter anpassa Lärkesskolan till antingen en förskola med kapacitet på 9-10 avdelningar, eller dela lokalresursen för att möta såväl förskolbehov motsvarande 5-6 avdelningar och behov av lokaler hos vuxenlärandeenheten Hjernet. Vuxenlärandeenheten hyr i nuläget lokalyta på vårdcentralen av Regionen och när projekt Rosen realiserar uppstår ett lokalersättningsbehov för nuvarande verksamhet på Hjernet. Kommunstyrelsen gav under våren 2019 förvaltningen i uppdrag att genomföra en förstudie av ovan beskrivna lokaloptimeringsprojekt. Det huvudsakliga syftet med förstudien är att närmare ge svar på grundläggande frågor som

- Om det i realiteten är möjligt att öka Järntorgsskolan med en parallell
- Om det är möjligt och önskvärt att göra om nuvarande Lärkesskolan till lokaler för antingen enbart förskola eller förskoleverksamhet vid sidan av vuxenlärandeverksamhet.
- Enligt plan ska förstudien presenteras för Barn- och ungdomsutskottet i oktober.

Det fortsatta införandet av Schoolsoft som lärplattform fortsätter enligt plan. Systemets funktionalitet avseende pedagogik och effektiv kommunikation med vårdnadshavare nyttjas i allt högre grad på de enskilda förskolenheterna. Under hösten genomförs ytterligare utbildningsinsatser riktade mot förskolan.

Det fanns 576 barn i kommunen i åldersintervall 1 – 5 år, enligt SCB statistik per den 1 november 2018. Septemberstatistiken redovisar att det finns 435 barn i kommunens förskolor och 12 barn i pedagogisk omsorg. Solberga hade 47 Norabarn inskrivna och fyra barn var placerade hos annan förskola utanför kommungränsen. Det genomsnittliga antal barn i förskoleverksamhet under våren var 551 barn.

Fritidshemsverksamheten

Fritidshem bedrivs för åldrarna 6–12 år före och efter skoldagen. Uppdraget är att komplettera utbildningen och stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Nora har sex kommunala fritidshem knutna till grundskolan år F–6 och ett privat knutet till Borns friskola. Antalet inskrivna barn i den kommunala fritidsverksamheten 2018 var i genomsnitt 415 barn. Det motsvarar 36 procent av alla grundskoleelever i kommunen. Vid mätningen i september 2019 uppgick antalet inskrivna barn i den kommunala fritidsverksamheten till 442.

Ekonomiinformation

Inför 2019 har verksamheten fått ramtilldelning utifrån en ny resursfördelningsmodell och medel har omdisponerats till grundskolan. Kostnaderna ligger i linje med riktvärdet men prognosen för året indikerar ett budgetöverskott om 100 tkr.

Verksamhetsinformation

September statistiken redovisar att drygt 38 procent av grundskoleeleverna går på fritidshem och under våren var genomsnittssiffran 36 procent. Antalet elever inom fritidshemsverksamheten uppgick under vårterminen till i genomsnitt 460 elever.

Grundskoleverksamheten

Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola, grundsärskola, interkommunala ersättningar, skolskjutsar samt elevhälsan. Det finns en privat grundskola i kommunen knuten till Borns friskola. Kommunen har sex grundskolor, varav fem är för elever i årskurs F–6, och en för elever i årskurs 7–9. För vårterminen var antalet elever i Noras kommunala grundskola i genomsnitt 1 175 barn och ungdomar, motsvarande siffra för 2018 var 1 165 barn och ungdomar. Grundsärskolan finns från förskoleklass upp till och med årskurs 6 vid Järntorgsskolan och för de äldre eleverna vid Karlsängskolan. Elevhälsan innefattar bl.a. skolhälsovård, specialpedagoger, psykolog och kuratorer.

Det fanns 1 259 barn i kommunen i åldersintervall 6 - 15 år, enligt SCB statistik per den 1 november 2018.

Ekonomiinformation

Grundskoleverksamheten förväntas redovisa ett positivt resultat om 2 000 tkr över årsbudget. Det bör beaktas att det inom området finns ett antal svårprognostiserade faktorer så som interkommunala ersättningar, skolskjutsar samt många riktade statsbidrag.

Grundskolan har för verksamhetsår beviljats flera riktade statsbidrag, varav ett större bidrag om 4 441 tkr till att stärka likvärdigheten och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Då beslutet om bidraget fattats tidigt har verksamheten haft möjlighet att tidigt kunna planera för statsbidraget i enlighet med bidragets ändamål.

Verksamhetsinformation

Septemberstatistiken redovisar att det finns 1 184 grundskoleelever i kommunens verksamhet och 76 elever på Borns friskola samt 34 elever på andra grundskolor utanför kommungränsen. Det genomsnittliga antal elever i grundskoleverksamhet under våren var 1 280 elever.

Efter en lång och omfattande förberedelseprocess beviljades Nora projektmedel från Skolverket inom ramen för det sökbara statsbidraget "Nyanländas lärande". Insatsen består av två delprojekt:

- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt riktat mot lärare i grundskolans F-9 samt gymnasiet (Hjernetts individuella program)
- Kulturkompetens och interkulturellt arbetssätt riktad mot förskolepersonal.

Det fortsatta införandet av Schoolsoft som lärplattform fortsätter enligt plan. Systemets funktionalitet avseende pedagogik och effektiv kommunikation med vårdnadshavare nyttjas i allt högre grad på de enskilda skolenheterna.

Utrullningen av "en-till-en", dvs. att alla elever i grundskolan ska ha tillgång till ett personligt, digitalt arbetsverktyg fortsätter enligt plan och beräknas vara fullt genomförd under läsåret 2020/2021. I första hand satsar Noras skolor på iPads. Inom förskolan pågår också en digital utveckling, men ambitionen inom den skolformen är inte att alla barn ska ha tillgång till ett personligt verktyg.

Processen att uppföra en ny högstadieskola fortlöper enligt plan. Under våren 2019 har tänkbara intressenter bjudits in till dialogmöten. Syftet med dessa har varit att säkerställa att anbud ska inkomma i samband med upphandlingsprocessen. Under senare delen av våren har Kommunfullmäktige beslutat om en reviderad och förtydligad uppdragshandling, vilken legat till grund för det offentliggjorda förfrågningsunderlaget. Anbudsprocessen är i skrivande stund avslutad och inkomna anbud ska öppnas. Därefter vidtar en urvalsprocess, som i kommande fas leder fram till att företrädare för de mest intressanta anbuden bjuds in till anbudspresentationer. Tidsplanen som anger att en ny skola ska vara färdig att tas i bruk till höstterminen 2023 kvarstår.

Anbudshandlingarna gällande skolskjutsupphandlingarna är klara och förfrågningsunderlaget är sedan en tid tillbaka offentliggjort. I slutet av augusti gick anbudstiden ut och nästa fas av upphandlingen med urval och tecknande av avtal inleds i september.

Gymnasieverksamheten

Kommunen har skyldighet att erbjuda gymnasieutbildning till samtliga ungdomar från det eleven har slutfört sista årskursen i grundskolan till och med första kalenderåret man fyller 20 år. Enligt skollagen har kommunerna ett aktivitetsansvar för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt men inte har fyllt 20 år och inte genomför eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning.

Den stora merparten av alla elever som går i gymnasieskola gör det utanför kommunen och främst i Örebro och Lindesberg. Språkintruktionsprogrammet omfattas inte av GYSAM-avtalet. Dessa elever går antingen inom ramen för Hjernet gymnasieskola i Nora, eller genom samverkansavtal på Lindeskolan.

Det fanns 369 ungdomar i kommunen i åldersintervall 16 - 18 år, enligt SCB statistik per den 1 november 2018.

Ekonomiinformation

Gymnasieverksamheten visar ett bokfört värde som är lägre än riktvärdet för perioden vilket har sin förklaring i att faktureringen från främst Örebro kommun och Lindesberg eftersläpar. I dagsläget indikerar prognosen för gymnasieverksamheten på ett förväntat budgetöverskott om 700 tkr. Tidigare prognos visade en negativ budgetavvikelse. Prognosjusteringen förklaras av att färre elever finns inskrivna inom gymnasiesärskolan.

Verksamhetsinformation

Den gymnasiala verksamheten omfattade 378 elever under vårterminen 2019 och 387 elever under höstterminen 2018. Vid mättillfället i september omfattade den gymnasiala verksamheten 375 elever. Flest gymnasieelever genomför sina studier i Örebro kommun (188 elever registrerade i september) och i Lindesbergs kommuns regi fanns 99 elever registrerade i september.

Det kommunala aktivitetsansvaret omfattade 25 ungdomar under våren och 22 ungdomar under hösten 2018. Vid mättillfället i september omfattade det kommunala aktivitetsstödet 25 ungdomar.

Nora kommuns gymnasieskola är som organisation integrerad tillsammans med kommunens vuxenutbildning. Den erbjuder det individuella programmet (IM) och tre olika inriktningar av det:

- 1) IM språkintruktionsprogram, som är avsedd för nyanlända elever
- 2) IM preparand, för elever som vill kvalificera sig för ett nationellt program men saknar ett eller flera betyg
- 3) IM individuellt alternativ, för elever som antingen siktar mot arbete eller fortsatta gymnasiestudier och saknar ett flertal betyg från grundskolan.

Vid mät datumet 15 september 2019 studerade 24 IM-elever på Hjernet, varav 14 på språkintruktionsprogrammet och 10 på det individuella alternativet. Vilket är en minskning jämfört med tidigare terminer och framför allt i jämförelse med toppåret 2016 när effekterna av migration var som störst.

Vuxenutbildningen

Inom vuxenutbildningen ingår Komvux, yrkesvux, särskild utbildning för vuxna (särsvux) och svenska för invandrare (SFI). Möjlighet till studier på Komvux tillåts från och med hösten det år man fyller 20 år, eller då man fullföljt ett nationellt program inom gymnasieskolan. SFI är en utbildning i svenska för invandrare och erbjuds till den som är skriven i Nora och som inte har svenska som modersmål. Verksamheten är organiserad så att särskild hänsyn tas till tidigare skolgång och studievana.

Ekonomiinformation

Vuxenlärandeenheten gör bedömningen att verksamheten genererar ett budgetöverskott om 500 tkr på årsbasis vilket främst förklaras av lägre personalkostnader inom SFI-verksamheten.

Verksamhetsinformation

Arbetet med digitalisering har kommit långt så väl pedagogiskt som administrativt.

Under våren 2019 studerade 156 personer inom Komvux och av totalt påbörjade 45 400 poäng slutfördes 36 300, vilket ger en måluppfyllelse på 80 procent. En del av dessa kurser pågår fortfarande varför betyg ännu inte satts. Motsvarande volym och resultat för hösten 2018 var 159 personer, 36 100 poäng av 43 450 fullföljdes och måluppfyllelsen var 83 procent.

Personer som studerade på yrkesvux uppgick till 34 under våren. De klarade som grupp 11 950 poäng av 13 100 sökta, vilket ger en måluppfyllelse på 91 procent. Motsvarande siffror för hösten var 37 personer, 7 550 poäng av 8 400 möjliga och måluppfyllelse på 90 procent.

Under våren 2019 läste 161 personer på SFI och under hösten 2018 var antalet 107.

Hemtjänstverksamheten

Hemtjänsten utför vård och omsorg till brukare som bor i egen bostad, så kallat ordinärt boende. Insatserna utförs dygnet runt. För att få insatser från hemtjänsten krävs ett biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen (SoL). Hemtjänsten har i genomsnitt cirka 300 brukare och stödet skiftar mellan 1–400 timmar per månad. Inom hemtjänsten ingår också sociala dagvården, demensdagvård samt aktivitetscenter. Dessa verksamheter är dagverksamhet för personer som bor i ordinärt boende. Verksamheten har cirka 90 anställda varav 95 procent är undersköterskor.

Här ingår också biståndsbedömning, kommunens arbetsterapeuter samt kostnader för utskrivningsklara och bostadsanpassningar.

Ekonomiinformation

Prognosen för hemtjänsten är ett budgetöverskridande på 500 tkr. Detta beror främst på ökade personalkostnader inom hemtjänsten då kostnaderna för bemanning i form av timvikarier, fyllnadslön och övertid har ökat i jämförelse med budgeten. Budgetöverskridandet är också kopplat till ökade bilkostnader.

Inom hemtjänsten har antalet brukare med krävande vårdbehov ökat. Det ställer högre krav på personalen då det ökade vårdbehovet kräver mer omfattande kunskaper. När ordinarie personal är sjuka kan därför inte timvikarier ersätta den ordinarie personalens kompetens och den ordinarie personalen får arbeta utöver sitt schema. Detta medför att personalkostnader i form av fyllnadslön och kvalificerad övertid har ökat. Även sjuklöner inom hemtjänsten är högre än budgeterat.

Verksamhetsinformation

Enligt brukarundersökningen som gjordes 2018 är brukarna till stor del nöjda med det bemötande de får från hemtjänsten. Tryggheten, inflytande och delaktigheten är bitar hemtjänsten har fortsatt att arbeta med under 2019. Detta genom att förbättra arbetet med kontaktmannaskap gentemot brukarna samt utbildningen Individens behov i centrum (IBIC) som alla medarbetare genomfört.

Välfärdsteknik möjliggör ökad trygghet, service och delaktighet för brukare i hemmet, men också större frihet och självständighet för brukaren. Hemtjänsten kommer påbörja införandet av nyckelfritt hos brukare för en ökad trygghet och effektivisering. Ett annat exempel på välfärdsteknik är läkemedelsroboten Evondos. Ännu ett steg i den digitala utvecklingen kommer att vara natt tillsyn via kamera.

Hemtjänsten behöver se över brukarnas besöksplaner, så att de stämmer överens med brukarens verkliga behov. Planera på 65 procent brukartid innebär att bemanningen måste följa vårdtyngden. Detta är inte enkelt men genom att arbeta med att göra personalen delaktig i enhetens ekonomi, planering och bemanna utifrån vårdtyngd så fortsätter hemtjänstens arbete med målet att få en ekonomi i balans.

Hemtjänsten har en hög andel utbildad personal, endast undersköterskor är tillsvidareanställda, och under våren har några medarbetare anställt på högre tjänstgöringsgrader för att kunna minska övertidskostnader och fyllnadslöner. Andelen timanställda har medvetet ökat då hemtjänsten har haft en hög andel sjukfrånvaro som inte kunde bemanna fullt ut. Under sommaren har Nora kommun haft sommargäster från andra kommuner som är i behov av hemtjänst, vilket gjort att hemtjänsten fått öka grundbemanningen i en av de olika hemtjänstgrupperna.

Särskilt boende

Kommunen har två särskilda boenden, Tullbackagården och Hagby Ängar, med sammanlagt 148 lägenheter. Verksamheten är fördelad på 13 avdelningar, åtta på Hagby Ängar och fem på Tullbackagården. Avdelningarna på Hagby Ängar är demensbostäder och på Tullbackagården för personer med somatiska åkommor varav en avdelning är för korttidsrehabilitering. Verksamheten har cirka 145 medarbetare och omfattar även sjuksköterskeorganisationen/HSR med ca 20 anställda.

Ekonomiinformation

Prognosen för särskilt boende indikerar ett budgetöverskridande på 700 tkr, vilket är kopplat till personalkostnader för sjuksköterskeorganisationen/HSR.

Sjuksköterskeorganisationen/HSR redovisar ett budgetöverskridande på 700 tkr som beror på frånvaro/sjukskrivningar för ordinarie personal. Timanställda sjuksköterskor ersätter då ordinarie personal, vilket medför att kostnader för bemanning i form av timvikarier och sjuklöner har ökat i jämförelse med budget.

Verksamhetsinformation

Hagby Ängar har under 2019 påbörjat arbetet med att utveckla avvikelseprocesser inom SoL/HSL. Två specialistundersköterskor har utexaminerats inom demensvård och för medarbetarna har fortsatt arbete med kompetenstrappan skett, bland annat förflytningsutbildning, palliativ webbutbildning och demens ABC.

Under hösten kommer Hagby Ängar att genomföra utbildning av sin personal inom demensvård, så kallad Stjärnmärkning. Denna utbildningsinsats kommer medföra ökade personalkostnader i form av kostnader för timvikarie, men det ryms inom den budget som verksamheten befogar över.

Hagby Ängar arrangerar årligen en Vårfest i Folkets park och 2019 bjöd på nytt besöksrekord med cirka 400 besökande.

På Tullbackagården har arbetet med individcentrerade omvårdnaden fortsatt. Stinsens verksamhet ska vara kvar som rehabiliterings- och utredningsenhet. Stort fokus har legat på att få igång mer aktiviteter som riktats till individuella intressen. Under våren har arbetet kring ett rehabiliterande arbetssätt implementerats, detta har skapat en ökad meningsfullhet, självständighet och aktiv vardag. Genom att arbeta mer rehabiliterande har de boende fått en ökad förmåga att klara sig mer själva och även kunna delta i vardagssysslor vid intresse. En del brukare har rehabiliterats till att kunna använda mindre hjälpmedel och även i enstaka fall kunnat sluta använda lyft för att istället kunna börja gå. Brukare har också påbörjat process kring hemflytt då de blivit förbättrade och brukare som tidigare ramlat frekvent har med hjälp av aktiviteter och rehabilitering minskat antal fall.

Hösten kommer fortsatt att ägnas åt arbeta med våra boende i centrum samt att skapa en bra arbetsmiljö som bidrar till god hälsa och i förlängningen skapa en attraktiv arbetsplats. Det ska vara självklart för våra boende med fysisk aktivitet, bra matvanor och måltidssituation, de ska ha en meningsfull vardag och tillgång till social samvaro. Arbetet med att effektivisera arbetssätt kommer också fortsätta med mål att erbjuda en trygg och säker vård på ett kostnadseffektivt sätt. Utmaningarna kommer bli att anpassa en verksamhet på frammarsch och utveckling till en stramare budget utan att försämra såväl kvalitet på vård och omsorg som den fysiska och psykosociala arbetsmiljön.

Verksamheten har också skapat ett årshjul för övergripande aktiviteter och tanken är även att skapa aktivitetsårshjul för respektive enhet utifrån kartläggningen av de boendes intressen samt önskemål om aktiviteter för att få en individuell plan som har genomförts.

Under våren har ett arbete med att skapa en bra arbetsmiljö för personal såväl fysiskt som psykosocialt pågått. Tullbacka gården har också under året anställt fler manliga medarbetare vilket upplevs positivt av såväl medarbetare som majoritet av boende. Korttidssjukfrånvaron har under våren minskat, vilket troligtvis kan bero på ökad sammanhållning och trivsel. Medarbetare har under våren gått utbildningar i bland annat handledning, våld i nära relation, palliativa webutbildningen. Verksamheten har även påbörjat en del förändringar inför "Heltidsresan" och kommer fortsatt att arbeta för detta under höst och 2020.

HSR har under året startat ett projekt för förskrivning av "rätt" inkontinensskydd till våra brukare. Resultatet för de brukare som fått prova är en minskning av läckage, vilket betyder en ökad trygghet för individen. Individerna har fått en tilltro till sitt inkontinensskydd och vågar sig ut i samhället igen, då man tidigare isolerat sig på grund av rädsla att läcka igenom på kläderna. En minskad kostnad då mindre inkontinensskydd går åt för de individer som fått "rätt" skydd. Detta kommer att fortsätta under hösten 2019, så en fortsatt utvärdering får ske senare under året.

Hemtagningsteamets arbete har fortsatt men behöver ständigt utvärderas och utvecklas där samverkan med biståndshandläggarna behöver tydliggöras. Detta för att bidra till effektivare arbetssätt, trygg och säker vård samt ökad självständighet för de individer verksamheten finns till för.

Kostnaderna för förbrukningsmaterial/hjälpmedel har ökat de sista tre åren markant då vårdbehoven hos brukare som har behov av avancerad vård ökar. Det är ett fortsatt stort behov av timvikarier på sjuksköterskesidan, då många brukare kommit hem till sitt ordinarie boende med avancerade vårdbehov.

Funktionsstödsverksamheten

Verksamheten omfattar omsorgsboende och personlig assistans. Enheten ansvarar för att verkställa beslut enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL). Omsorgsboende omfattar fyra gruppboenden för personer med utvecklingsstörning och har tillsammans cirka 20 platser. Ett stödboende för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har cirka tio platser. Dessutom ingår kostnader för externa gruppboenden. Den dagliga verksamheten vänder sig till personer med utvecklingsstörning, psykiska och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Personlig assistans omfattar personligt stöd enligt LSS och SFB (Socialförsäkringsbalken).

Ekonomiinformation

Funktionsstöd redovisar ett bokfört värde överstigande riktvärdet för budgeten och årsprognosen är ett budgetöverskridande om 2 550 tkr. Överskridandet beror på ökade personalkostnader, nya externa placeringar, utökning av beslut för personlig assistans samt sjuklöner kopplade till de externa placeringarna avseende personlig assistans med stöd av LSS och SFB.

De ökande personalkostnaderna härrör till daglig verksamhet, socialpsykiatri, gruppboende i egen regi, insatser enligt SFB i egen regi samt kontaktpersoner. Verksamheten har haft en ökning i ärende för kontaktpersoner som har verkställts under 2019. Arvodet till kontaktpersoner redovisas som personalkostnader.

Verksamhetsinformation

Funktionsstöd har arbetat flitigt med verksamhetsuppdraget i relation till brukarnas genomförandeplaner. I genomförandeplanerna har verksamheterna arbetat med att sätta upp tydligare mål för att målen ska bli lättare att utvärdera och mäta. Verksamheterna arbetar mer målinriktat utifrån önskemål och behov som satts upp i genomförandeplanen. Brukarna är mer delaktiga i sin vardag och visar goda mätbara resultat av sina mål. Detta genom att funktionsstöd bland annat har genomfört brandövning på

alla gruppboendestäder i en del av brukarnas självständighet och oberoende. På brukarmöten har det förts diskussioner kring klagomål och synpunkter och tillvägagångs sätt för att framföra dom. Alla brukare inom funktionsstöd har en genomförandeplan som regelbundet uppdateras.

Framtida prognos visar på ytterligare ökning av ärenden inom hela funktionsstöds område, vilket då innebär att det regelbundna arbetet med verksamhetsuppdraget blir allt viktigare. Genomgång och uppföljning av gamla och nya beslut ska genomföras för att se så att brukaren har rätt beslut.

Det har skett en större volymökning av kontaktpersoner med femton nya ärenden de första sex månaderna. Totalt sett är det 55 verkställda beslut om kontaktperson. Även inom socialpsykiatri har det skett volymökningar, det har verkställts nio nya beslut under det första halvåret. Totalt är det 36 verkställda beslut om boendestöd. Besluten inom socialpsykiatri är numera av större och mer komplicerad karaktär, som på så vis tar längre tid att utföra vid varje tillfälle. Detta gör det svårt att finna plats för nya ärenden inom befintliga resurser.

För externa placeringarna finns det i nuläget fem LSS-placeringar och två SoL-placeringar. Under dom första sex månaderna har verksamheten avslutat en SoL-placering och ytterligare en SoL-placering ska avslutas i höst. Under året har det tillkommit en SoL-placering, en ny LSS-placering samt två nya dagligverksamhetsplaceringar. Köp av placering avseende daglig verksamhet avser brukare som på grund av stora omvårdnadsbehov och ett utåtagerande beteende inte kan vara på dagliga verksamhet inom kommunen.

Det har även skett en ökning av beslut inom gruppboende. Under 2019 har tre beslut om gruppboende verkställt samt att det finns fyra ej verkställda beslut. Två av dessa beslut kommer att verkställas via köp av plats på extern gruppboende. Inom gruppboende har det kopplat på en satellitlägenhet till en av gruppboendestäderna samt en satellitlägenhet på kommunens serviceboende. I och med satellitlägenhet till serviceboendet kunde ett nytt beslut verkställas.

En genomlysning av resurserna för gruppboendestäderna har skett utifrån brukarnas behov. Därefter har verksamheten ändrat nattbemanningen på en gruppboende från vaken natt till dygnstjänstgöring, samt nerdragning av en tjänst på en annan gruppboende.

Inom personlig assistans har funktionsstöd tagit över ett assistansärende från en privat aktör från och med juli. I och med övergången från den privata aktören som gick väldigt fort, behövde verksamheten använda sig av sommarpaketet för att få ihop bemanningen då ärendet är av komplicerad karaktär. Avseende sjuklöner för personlig assistans till privata aktörer ligger verksamheten fortfarande efter med utbetalningar.

Flytten av daglig verksamhet till Gammelgården har genomförts och brukarna är på plats. Servicegruppen har legat vilande under våren och sommaren då en medarbetare gått i pension, nyrekrytering pågår.

En av två enhetschefer slutade i våras och en omorganisation av ledningen inom Funktionsstöd genomfördes. Den nya organisationen består av en enhetschef och fyra biträdande enhetschefer. Fjärde biträdande enhetschefen börjar sitt uppdrag den 1 september.

Långtidssjukfrånvaron har varit något högre under dom första månaderna 2019 för att sedan minska. Verksamheten har då fått anlita timavlönad personal. Sjukfrånvaron har överlag minskat och då även nyttjandet av timvikarier. Verksamheten har under våren arbetat aktivt med rehabutredningar och förebyggande insatser. Under hösten kommer det arbetet fortsätta samt att Funktionsstöd behöver arbeta aktivare med hur resurser fördelas inom de olika verksamheterna. Totalt har sex personal inom funktionsstöd gått i pension under 2019.

Alla medarbetare har gått utbildning inom avvikelshantering och vi har även infört digital signering inom Funktionsstöd, som gett goda resultat inom patientsäkerheten. Även utbildningar inom R-ACT och MI-utbildningar har genomförts.

Individ- och familjeomsorgens verksamheter

Individ- och familjeomsorgen hanterar ärenden som rör barn, ungdom och familj när det gäller anmälningar/ansökningar, utredningar, insatser och uppföljning inom sociallagstiftningen och familjerätten. Verksamheten ansvarar för förebyggande arbete, skydd och särskilt stöd till barn och ungdomar 0–20 år och deras familjer inom ramen för gällande sociallagstiftning samt ärenden inom familjerätt enligt föräldrabalken.

Inom vuxenenhetens verksamhetsområden handläggs ärenden enligt SoL och LVM för personer över 21 år. Här ingår vuxen- och försörjningsstödshandläggning samt öppenvårdsbehandling för personer med missbruksproblem.

Ekonomiinformation

Nettokostnaden för Individ- och familjeomsorg ligger över riktvärdet för budget och prognosen är också att verksamheten kommer att överskrida budgeten med 4 600 tkr. Budgetöverskridandet avser kostnader för försörjningsstöd och externa placeringar.

Inom försörjningsstöd har antalet ärenden/hushåll ökat och prognosen är ett överskridande om 1 700 tkr avseende försörjningsstöd

För externa placeringar av barn och unga vuxna har kostnaderna ökat i förhållande till budget, medan externa placeringar för vuxna har minskat. Verksamheten arbetar för att omförhandla kostnader för olika typerna av placeringar, till exempel omförhandla avtal från konsulentstödda familjehem till interna familjehem och på det viset minska kostnaderna för placeringar.

Verksamhetsinformation

På försörjningsstöd har ärendemängden ökat, främst under senare delen av våren och inför sommaren. Ökningen beror på att antalet nyansökningar ökade under perioden mars – maj, femton nyansökningar/mån, jämfört med januari – februari, sju nyansökningar per mån. Det är fler nyanlända som går ur etableringsfasen och flera ensamkommande ungdomar som har flyttat ut i eget boende. Från och med april 2019 redovisas inte flyktingförsörjningsstödet separat, vilket innebär att månadskostnaden för "vanligt" försörjningsstöd innehåller även kostnader för de nyanlända som gått ur etableringsfasen.

Arbetsförmedlingen har gjort kraftiga neddragningar vilket kommer att påverka den service de ger till arbetslösa och det kan till viss del påverka möjligheterna att få försörjningsstödstagare ut i arbete. I kombination med att det kan skönjas en kommande lågkonjunktur kommer detta med all sannolikhet att leda till att försörjningsstöds-kostnaderna blir högre och det är den tendensen som Nora kommun redan kunnat se.

Försörjningsstöd håller på att införa e-tjänst för återansökan om försörjningsstöd. Detta sker i samarbete med kommunerna i norra länsdelen och Cambio. E-tjänsten är ett led i att utveckla arbetet med Nora-modellen. Tidsplanen har förskjutits några gånger och planen är att första pilotansökningarna ska göras i oktober inför november månad.

Kostnaderna för placerade barn och unga är fortsatt höga. Verksamheten har rekryterat fler egna familjehem men några konsulentstödda familjehem finns kvar. Detta på grund av att det i några fall har varit så komplexa behov att det varit nödvändigt att anlita förstärkta familjehem.

Extern öppenvård har köpts in form av intensiv hemmabaserad familjebehandling vilket bidragit till att kostnaderna för extern öppenvård är fortsatt höga. Under våren har familjebehandlingarna och fältassi-

stenterna utbildats i intensiv hemmabaserad familjebehandling. Utbildningen har finansierats av statsbidrag riktat till att stärka socialtjänstens insatser för barn och unga med psykisk ohälsa. Barn- och familjeenheten kommer att arbeta för att få hem placerade barn och utveckla de egna insatserna så att verksamheten kan möta upp barnen och deras familjer på hemmaplan.

Statsbidrag har också finansierat en utbildning avseende gruppverksamhet riktat till föräldrar som befinner sig i konflikt.

En av familjebehandlarna har utbildats i att hålla ABC-föräldraskapsstödsgrupper. Det är en uppskattad verksamhet som genomförs tillsammans med en kurator från Hällefors VC.

Familjecentralen har under året haft full bemanning men öppettiderna har varit fördelade på två dagar. En överenskommelse har tagits fram av länets kommuner och region Örebro och varje kommun ska med den överenskommelsen som underlag skriva en egen. Detta har Nora kommun gjort tillsammans med regionen.

Familjehemsverksamheten i norra länsdelen har börjat med att samverka kring vissa aktiviteter, bland annat har familjehem och placerade barn och unga bjudits in till en aktivitetsdag vid Stripa.

Företaget Peab har skänkt ryggsäckar, böcker och gosedjur till barn- och familjeenheten som barn som placeras i familjehem får med sig.

Barn- och familjeenheten och övriga socialtjänster i Örebro läns kommuner deltar i projektet ”Barns delaktighet och insatsernas utfall inom den sociala barnavården: En modell för regionalt utvecklingsarbete”, som har startats upp den 1 december 2018 av Valfärd och folkhälsa och Uppsala universitet. Projektet pågår i tre år och finansieras av det statliga forskningsrådet Forte.

Fältassistenterna har fortsatt att utveckla verksamheten. Förutom att arbeta uppsökande och förebyggande så har de bland annat deltagit i Noraför, samverkat med skolor och fritidsgårdar, haft informationskväll för föräldrar om droger i samverkan med Noraför, varit ute och fältat på riskhelger men även andra helger och vissa vardagskvällar. De samverkar med andra fältassistenter i närliggande kommuner, bland annat Lindesbergs- och Örebros fältgrupp. Förutom enskilda behandlingskontakter så har en av fältassistenterna haft en uppskattad killgrupp.

Länsdelsgruppen för psykisk hälsa kommer under hösten att starta upp ett familjesamverkansteam. Familjesamverkansteamet är en verksamhet som kommer att erbjuda ett neutralt samverkansstöd till familjer med omfattande stödbehov och många professionella kontakter och till verksamheterna som är aktiva runt dem. Familjesamverkansteamet erbjuder även konsultationsstöd och samordnar utbildningsinsatser för verksamheter.

Kostnaderna för missbruk visar på ett överskott för närvarande. Ett omedelbart omhändertagande enligt LVM har gjorts men den övergick till frivillig vård.

När det gäller våld i nära relation så har antalet placeringar varit lägre.

Öppenvården har varit välbesökt. 12-stegsinspirerad gruppbehandling har varit igång hela våren och även gruppverksamhet för anhörigstöd har pågått en kväll i veckan. IFO har provat ett digitalt verktyg, Preact, för alkotester för behandling och preventivt arbete inom beroendevården.

Under detta delår har bemanningen varit stabil på barn- och familjeenheten. Högt inflöde av anmälningar och nya ärenden har bidragit till att det varit en påfrestande arbetssituation för medarbetarna.

Denna situation föranledde en skrivelse från socialsekreterarna på barn- och familjeenheten till beslutsfattare i kommunen. Skrivelsen blev uppmärksammas i lokala medier.

Arbetsmarknadsåtgärder

Här ingår kostnader för de arbetsmarknadsåtgärder kommunen genomför, främst genom arbetsmarknadsenheten.

Ekonomiinformation

Arbetsmarknadsenheten (AME) har sedan tidigare tagit emot personer genom anvisade extratjänster och har då fått ett beting från staten som resulterat i extra anslag till kommunen. Arbetsförmedlingen har beslutat att dra in extra anslaget till följd av den nya budgeten som riksdagen beslutade om och som innebär att Arbetsförmedlingen måste spara. Extratjänsterna upphörde i och med Arbetsförmedlingens besparingsåtgärder och nu avslutas pågående anställningar succesivt under året.

Verksamheten bedömer att Arbetsförmedlingens omorganisation kan innebära ökat antal uppdrag till kommunen, vilket i så fall genererar ökat bidrag, men kanske också ökat behov av personella resurser för att klara av uppdragen.

Verksamheten förväntas redovisa ett budgetöverskott om 150 tkr och förklaras av att det varit färre sökande till feriejobb under sommaren samt ökade intäkter från AMS då verksamheten tagit emot fler uppdrag inom avtalet i förhållande till budget. Verksamhetsområdets ansvar för gemensamma kostnader förväntas överskrida riktvärdet.

Verksamhetsinformation

Arbetsmarknadsenheten (AME) jobbar främst med uppdrag från Arbetsförmedlingen (AF) men även med uppdrag från bl.a. IFO, Försäkringskassan, Samverkansteamet och frivården. AME tar emot personer som behöver stöd för att snabbare komma ut på arbetsmarknaden eller på annat sätt nå egen försörjning. AME har avtal med AF att vid behov tillhandahålla arbetsträningsplatser samt coachande aktiviteter. Anvisade personer genererar ersättning till Kommunen. Under 2019 har AME jobbat mycket med extratjänster och andra bidragsanställningar. Anvisade personer har av AME matchats mot jobb inom kommunala verksamheter.

Antalet ungdomar som haft kommunalt feriearbete uppgick till 55 ungdomar, vilket är något färre än tidigare år. Orsaken tros vara att ungdomarna hittat jobb på egen hand och därmed tackat nej till kommunalt arbete. Utöver målgruppen så har ytterligare sju ungdomar på uppdrag från IFO/resursen fått jobb i kommunala verksamhet via AME. Personer inskrivna på arbetsträningsavtal via AF uppgick till 33 personer utöver de 16 personer enheten haft i extratjänster. I Aktivitetshuset har AME-verkstaden produktion och Daglig verksamhet deltar med arbetsledare och deltagare. Grönyteskötsel på Alntorps Ö har skötts av AME, som även ansvarar för Nora Station, Pershyttan och driften av Fritidsbanken på Ön och vid Aktivitetshuset. AME är också inblandad i många kommunala aktiviteter för både skolor och föreningar.

Integrations verksamhet

Integrationsverksamheten omfattar boende för ensamkommande barn och unga vuxna samt anvisade vuxna och familjer. Verksamheten erhåller statsbidrag från Migrationsverket.

Ekonomiinformation

Integrationsverksamhet är budgeterad utifrån att den ska finansieras av statsbidrag från Migrationsverket. Det innebär att statsbidragen från Migrationsverket ska täcka kommunens kostnader för integration och prognosen för integrationsverksamheten visar ett budgetöverskott om 300 tkr.

Antalet ensamkommande barn och unga vuxna, som är externt placerade samt finns placerade på stödboenden som Nora kommun driver i egen regi, har minskat under 2019. Det medför att kostnader för köp av placeringar, lokaler och personal minskar.

Dock har behovet av försörjningsstöd ökat och överstiger budget. En linjär prognos indikerar ett överskridande av budgeten med 1 000 tkr.

Verksamhetsinformation

Antalet vuxna nyanlända och barn utan vårdnadshavare har minskat drastiskt och Integrationsenheten har under 2019 arbetat med att anpassa sin verksamhet till de behov som finns. Numera är det inte något inflöde av ensamkommande barn och unga vuxna till Stödboendet och besökande till flyktingmottagningen har minskat avsevärt. Det har lett till omorganiseringar på enheten. Flera ungdomar som bott på stödboendet har flyttat till eget boende, numera är det fem ungdomar som bor på stödboendet. I och med minskningen av antalet ungdomar har verksamheten anpassat antalet personal från sex till två personer. Även andelen ensamkommande barn och ungdomar som placeras i extern regi har minskat i jämförelse med tidigare år, då placeringarna har upphört i samband med att ungdomen har fyllt 20 år. Detta har lett till lägre kostnader än budgeterat.

Projektet All-in är numera en naturlig del av integrationsenheten. Personal på All-in har nått goda resultat med projektets deltagare, genom att försöka stegförflytta människor mot arbetsmarknaden. En del av deltagarna har påbörjat utbildningar, andra har påbörjat arbete samt att de finns en del som praktiserar med förhoppningen att det ska leda till arbete. Projektverksamheten har medfört att en del personer/familjer har blivit självförsörjande. All-in har också lett till att samarbetet mellan försörjningsstöd och integrationsenheten blivit tajtare. Försörjningsstöd ställer krav på individen vad det gäller sysselsättning, All-in tar vid och hittar sysselsättning för den enskilde. Det är meningsfulla aktiviteter som ska ge resultat.

Framöver ligger fokus på att integrera och sysselsätta de få som är aktuella på stödboendet. Bland annat igenom tätare kontakt med skolor, praktik- och arbetsplatser för att få personer i sysselsättning. Med tiden kommer behovet av stödboendet inte att kvarstå då flertalet av ungdomarna fyller 20 år samt att de som bor på stödboendet står i bostadskö och vill så småningom skaffa sig eget boende med första handskontrakt. Bedömningen är att avveckla hela enheten vid årsskiftet eller början av 2020. Tills dess har alla ungdomar på stödboendet fått eget boende att bo i, samt att i februari 2020 kommer projektet All-in att nå sitt slut.

Finansförvaltningen

Inom finansverksamheten poster redovisas pensionskostnader, försäkringspremier, semesterlöneskuldens förändring samt återföring av utfördelade kapitaltjänstkostnader och anläggningstillgångarnas värdeminskning.

Skatteintäkterna delas upp i allmänna skatter, inkomst- och kostnadsutjämning, regleringspost, LSS utjämning, preliminära slutavräkning och fastighetsavgift samt välfärdsmiljarderna.

Finansiella poster består av ränteintäkter och räntekostnader samt borgensavgift. Den stora räntekostnaden som kommunen har är på pensionsskulden.

Ekonomiinformation

Finansförvaltningen deklarerar ett förväntat budgetöverskott om 3 648 tkr på årsbasis. Det grundas på Kommuninvests positiva resultat för 2018 som innebär en överskottsutbetalning till kommunen om 1 100 tkr samt den preliminära slutavräkningen inklusive mellankommunala skatteutjämningen som prognostisera bli 2 548 tkr lägre än SKL tidigare bedömning för 2019. Kommunen budgeterade en återbetalning av skatteintäkter i enlighet med SKL skatteprognos som i dagsläget förväntas bli 1 941 tkr lägre enligt senaste skatteprognos, daterad 2019-08-22.

Investeringsredovisning

Investeringsnivån till och med augusti månad är 14 261 tkr, vilket är 24,1 procent av investeringsbudgeten. Samhällsbyggnadsförbundet har informerat kommunen att VA-ledningen mellan Nora och Lindesberg kommer inte att förbruka 8 050 tkr i år av budgetanslaget i och med projektet har överklagats.

Projekt	OMRÅDE	INVESTERINGSPROJEKT 2019	GRUND BUDGET	TILL- SKOTT	OMFÖR- DELAT	ÖVER- FÖRINGAR	AKTUELL BUDGET	BOKFÖRT	PROGNOS	HELÅRS PROGNOS	AVVIKELSE
STÖD OCH SERVICE											
92000	Stöd och service	Reinvestering 2019	200 tkr			200 tkr	400 tkr	6 tkr	394 tkr	400 tkr	0 tkr
92001	Stöd och service	Stratsys	850 tkr				850 tkr	371 tkr	479 tkr	850 tkr	0 tkr
92103	Stöd och service	Hagbydammen					0 tkr	250 tkr	0 tkr	250 tkr	-250 tkr
92230	Stöd och service	Reinvestering 2019 - IT	1 300 tkr		-100 tkr	990 tkr	2 190 tkr	126 tkr	1 893 tkr	2 019 tkr	171 tkr
92233	Stöd och service	Office 365 och Azure AD			100 tkr		100 tkr	211 tkr	0 tkr	211 tkr	-111 tkr
92234	Stöd och service	Bigip	700 tkr				700 tkr	761 tkr	0 tkr	761 tkr	-61 tkr
92303	Stöd och service	Upprustning av Alntorps Ö				650 tkr	650 tkr	439 tkr	211 tkr	650 tkr	0 tkr
92305	Stöd och service	Upprustning av Gustavsbergs Camping				900 tkr	900 tkr	0 tkr	900 tkr	900 tkr	0 tkr
92400	Stöd och service	Reinvestering 2019 - Kost	300 tkr		-176 tkr	62 tkr	186 tkr	0 tkr	186 tkr	186 tkr	0 tkr
92400	Stöd och service	Värme- och kylvagnar - Produktionsköket			50 tkr		50 tkr	0 tkr	50 tkr	50 tkr	0 tkr
92404	Stöd och service	Kyla Lingårdens förskola			51 tkr		51 tkr	0 tkr	51 tkr	51 tkr	0 tkr
92404	Stöd och service	Matttransportvagnar			75 tkr		75 tkr	0 tkr	75 tkr	75 tkr	0 tkr
92530	Stöd och service	Klimatklivet				858 tkr	858 tkr	0 tkr	858 tkr	858 tkr	0 tkr
95302	Stöd och service	Förnya brand- och inbrottslarm på Göthlinska gården				120 tkr	120 tkr	75 tkr	45 tkr	120 tkr	0 tkr
SUMMA			3 350 tkr	0 tkr	0 tkr	3 780 tkr	7 130 tkr	2 239 tkr	5 141 tkr	7 380 tkr	-250 tkr
OMSORG											
93001	Omsorg	Reinvestering 2019	1 000 tkr		-698 tkr	50 tkr	352 tkr	19 tkr	314 tkr	333 tkr	19 tkr
93310	Omsorg	Inventarier Tullbackagården			100 tkr		100 tkr	86 tkr	14 tkr	100 tkr	0 tkr
93320	Omsorg	Inventarier Hagby Ängar			100 tkr		100 tkr	40 tkr	60 tkr	100 tkr	0 tkr
93323	Omsorg	Kallelselarm SÄBO				300 tkr	300 tkr	250 tkr	50 tkr	300 tkr	0 tkr
93400	Omsorg	Vårdsängar			200 tkr		200 tkr	200 tkr	0 tkr	200 tkr	-0 tkr
93402	Omsorg	Lyftar			98 tkr		98 tkr	117 tkr	0 tkr	117 tkr	-19 tkr
93501	Omsorg	Inventarier till funktionsstöd			200 tkr		200 tkr	134 tkr	66 tkr	200 tkr	0 tkr
SUMMA			1 000 tkr	0 tkr	0 tkr	350 tkr	1 350 tkr	846 tkr	504 tkr	1 350 tkr	-0 tkr

Delårsrapport 2019-08-31 med helårsprognos

Projekt	OMRÅDE	INVESTERINGSPROJEKT 2019	GRUND BUDGET	TILL- SKOTT	OMFÖR- DELAT	ÖVER- FÖRINGAR	AKTUELL BUDGET	BOKFÖRT	PROGNOS	HELÅRS PROGNOS	AVVIKELSE
BILDNING											
94000	Skola Förskola	Reinvestering 2019	1 500 tkr			477 tkr	1 977 tkr	0 tkr	1 977 tkr	1 977 tkr	0 tkr
94001	Skola Förskola	Reinvestering 2019				129 tkr	129 tkr	0 tkr	129 tkr	129 tkr	0 tkr
94002	Skola Förskola	Reinvestering 2019				60 tkr	60 tkr	0 tkr	60 tkr	60 tkr	0 tkr
94003	Skola Förskola	Reinvestering 2019				88 tkr	88 tkr	0 tkr	88 tkr	88 tkr	0 tkr
94004	Skola Förskola	Reinvestering 2019				28 tkr	28 tkr	0 tkr	28 tkr	28 tkr	0 tkr
94005	Skola Förskola	Reinvestering 2019				208 tkr	208 tkr	0 tkr	208 tkr	208 tkr	0 tkr
94006	Skola Förskola	Reinvestering 2019				152 tkr	152 tkr	0 tkr	152 tkr	152 tkr	0 tkr
94174	Skola Förskola	Reinvestering 2019				148 tkr	148 tkr	24 tkr	124 tkr	148 tkr	0 tkr
SUMMA			1 500 tkr	0 tkr	0 tkr	1 290 tkr	2 790 tkr	24 tkr	2 766 tkr	2 790 tkr	0 tkr
TILLVÄXT OCH UTVECKLING											
92705	ToU	Pershyttan Lekplats					0 tkr	34 tkr	-34 tkr	0 tkr	0 tkr
94300	ToU	Kulturskolan				500 tkr	500 tkr	192 tkr	308 tkr	500 tkr	0 tkr
95000	ToU	Reinvestering 2019	500 tkr		-50 tkr		450 tkr	19 tkr	431 tkr	450 tkr	0 tkr
95501	ToU	Ishallen		1 666 tkr		6 555 tkr	8 221 tkr	35 tkr	8 186 tkr	8 221 tkr	0 tkr
95505	ToU	Konstgräsplaner		-1 666 tkr		4 000 tkr	2 334 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr	2 334 tkr
95506	ToU	Utställningsteknik			50 tkr		50 tkr	60 tkr	-10 tkr	50 tkr	0 tkr
SUMMA			500 tkr	0 tkr	0 tkr	11 055 tkr	11 555 tkr	339 tkr	8 882 tkr	9 221 tkr	2 334 tkr
SUMMA KOMMUNENS INVESTERINGSPROJEKT			6 350 tkr	0 tkr	0 tkr	16 475 tkr	22 825 tkr	3 448 tkr	17 293 tkr	20 741 tkr	2 084 tkr
SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRBUNDET											
92510	SBF-Gata	Planerat underhåll av gator och vägar	3 000 tkr				3 000 tkr	1 539 tkr	1 461 tkr	3 000 tkr	0 tkr
92510	SBF-Gata	Trafiksäkerhetsåtgärder	350 tkr				350 tkr	0 tkr	350 tkr	350 tkr	0 tkr
92511	SBF-Gata	Tillgänglighetsanpassning	300 tkr				300 tkr	0 tkr	300 tkr	300 tkr	0 tkr
92528	SBF-Gata	Dagvattenhantering efter VA investeringar	150 tkr				150 tkr	0 tkr	150 tkr	150 tkr	0 tkr
92531	SBF-Gata	Linåkern vändplan				250 tkr	250 tkr	273 tkr	0 tkr	273 tkr	-23 tkr
92613	SBF-Gata	Rondell vid ICA					0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr
92550	SBF-Park	Åtgärder i Skolparken				70 tkr	70 tkr	0 tkr	70 tkr	70 tkr	0 tkr
92555	SBF-Park	Renovering av plank vid Å-promenaden	400 tkr				400 tkr	0 tkr	400 tkr	400 tkr	0 tkr
SUMMA			4 200 tkr	0 tkr	0 tkr	320 tkr	4 520 tkr	1 812 tkr	2 731 tkr	4 543 tkr	-23 tkr

Delårsrapport 2019-08-31 med helårsprognos

Projekt	OMRÅDE	INVESTERINGSPROJEKT 2019	GRUND BUDGET	TILL- SKOTT	OMFÖR- DELAT	ÖVER- FÖRINGAR	AKTUELL BUDGET	BOKFÖRT	PROGNOS	HELÅRS PROGNOS	AVVIKELSE
SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRBUNDET - TAXEVERKSAMHETEN											
92600	SBF-VA ANL	Nora Reningsverk ombyggnad	1 000 tkr				1 000 tkr	0 tkr	1 000 tkr	1 000 tkr	0 tkr
92602	SBF-VA NÄT	Ledningsnätsarbete och dagvatten	3 500 tkr		3 200 tkr	400 tkr	7 100 tkr	1 500 tkr	5 900 tkr	7 400 tkr	-300 tkr
92604	SBF-VA NÄT	Norasjöns Östra strand Etapp 3				10 700 tkr	10 700 tkr	7 500 tkr	3 200 tkr	10 700 tkr	0 tkr
92606	SBF-VA ANL	VA-anläggningar ospecificerat	800 tkr		-800 tkr		0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr
92608	SBF-VA ANL	Järnboås				1 425 tkr	1 425 tkr	0 tkr	1 425 tkr	1 425 tkr	0 tkr
92609	SBF-VA NÄT	Reservvatten Nora-Lindesberg Etapp 2	7 500 tkr		-2 400 tkr	5 450 tkr	10 550 tkr	0 tkr	2 500 tkr	2 500 tkr	8 050 tkr
92612	SBF-Återvinning	Asfaltering Ängarna	200 tkr				200 tkr	0 tkr	200 tkr	200 tkr	0 tkr
92614	SBF-VA ANL	VA och avlopp på Alntorps Ö		850 tkr			850 tkr	0 tkr	850 tkr	850 tkr	0 tkr
SUMMA			13 000 tkr	850 tkr	0 tkr	17 975 tkr	31 825 tkr	9 000 tkr	15 075 tkr	24 075 tkr	7 750 tkr
TOTALT NORA KOMMUN			23 550 tkr	850 tkr	0 tkr	34 770 tkr	59 170 tkr	14 261 tkr	35 098 tkr	49 359 tkr	9 811 tkr

Sammanställda räkenskaper (Koncernredovisning)

I Nora kommunkoncernen ingår förutom Nora kommun, det vilande bolaget Nora Rådhus AB, Nora Fastigheter AB, NoraBostäder AB.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen ska ingå enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), men av vissa omständigheter har kommunalförbundet svårigheter att redovisa sin verksamhet uppdelat på medlemskommunerna vid detta delårsbokslut. Varvid Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen inte ingår årets sammanställda redovisning vid balansdagen 2019-08-31.

Resultat

Den sammanställda redovisningen uppvisar ett positivt resultat för de första åtta månaderna med 26 700 tkr. Nora kommuns resultat uppgår till 25 335 tkr, Nora Rådhus AB till 0 tkr, Nora Fastigheter AB:s till minus 214 tkr och NoraBostäder AB:s till 1 579 tkr.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen redovisar i sin driftredovisning att ett negativt resultat per den 31 augusti 2019 om 1 451 tkr. I och med att kommunalförbundet har svårigheter med framtagande av balansräkning per kommun så ingår inte förbundet i den sammanställda redovisningen.

Nora Fastigheter AB

Nora Fastigheter AB äger och förvaltar ca 63 000 m² prima lokalytor och 64 bostäder. Största kund är Nora kommun som står för ca 80 procent av omsättningen. Uthyrningen till kommunen avser skolor, förskolor, vårdboende och förvaltningslokaler. Övriga 20 procent av förhyrningarna sker till företag, föreningar och organisationer. Dessa lokaler är främst belägna i Pershyttans industriområde och Kvarteret Bryggeriet.

Resultat

Resultatet per den 31 augusti 2019 uppgår till minus 214 tkr. Den 18 april 2018 fattade kommunfullmäktige beslut om byggnation av ny skola samt utrangering av nuvarande skola Karlsängskolan, Biku-pan 17. Beslut om utflyttning från befintlig skola påverkar det framtida kassaflödet och ger upphov till nedskrivning av det bokförda värdet. Resultatet har påverkats negativt med minus 1 000 tkr till följd av nedskrivning. Investeringsramen för ny skola uppgår till 310 mkr. Prognosen för helåret 2019 visar på ett negativt resultat om minus 1 000 tkr som täcks genom att bolaget erhållit ägartillskott på motsvarande det förväntade negativa resultat.

Eget kapital

För att täcka årets nedskrivning av Karlsängskolan har bolaget erhållit 1 000 tkr i aktieägartillskott från Nora kommun. Totalt har bolaget erhållit 13 000 tkr i aktieägartillskott till dags datum. Grundat på ovan nämnda framtida investering.

Investeringar

Större investeringar under årets första åtta månader avser utbyte av ventilationsaggregat vid Publika Fide 18, takbyte vid Tullbacken Göken 24, renovering av förskolan i Esstorp Kaninen 6, takbyte vid Dalkarlsbergs förskola Dalkarlshyttan 1:40 samt utvändigt målning vid Hagby Ängar.

Försäljning

Ingen fastighetsförsäljning har skett hittills i år.

Framtid

Efterfrågan bedöms som fortsatt hög. Uthyrningsgraden är 99 procent av prima lokaler. Beslut om byggnation av nya Karlsängskolan samt eventuella ändringar i kommunens framtida lokalanvändning kommer att påverka bolaget i stor omfattning kommande år. Investeringsramen uppgår till 310 mkr och skolan beräknas vara färdigställd hösten 2023.

NoraBostäder AB

NoraBostäder AB har 658 bostäder samt prima lokalytor på knappt 4 000 m². Efterfrågan är hög, ut-hyrningsgraden ligger på drygt 99 procent. Omsättning av lägenheter ligger på 16 procent.

Resultat

Resultatet per den 31 augusti 2019 uppgår till 1 579 tkr. Prognosen för helåret 2019 visar på ett nollre-sultat.

Investeringar

Större investeringar under de första åtta månaderna avser lägenhetsrenoveringar, utvändigt målning vid Hjorten resp. Korpen. Vid Gyttorp 5:3 har genomförts byte av lägenhetsdörrar, byte av kulvert samt utbyte till LED- belysning.

Framtid

Planering för byggnation av bostäder i parhus på fastigheten Gullvivan 9 pågår. Byggstart är planerad under 2020.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen – Nora kommun

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen är ett gemensamt kommunalförbund med fyra kommuner (Lindesberg – Ljusnarsberg – Hällefors – Nora). Verksamheten omfattar verksamheterna **Gata/trafik**, bland annat sommar- och vinterunderhåll av gator och vägar och offentlig belysning. **Park/Skog** med underhåll och skötsel av parker och offentliga platser, lekplatser och underhåll av produktiv skog. Verksamhet **Idrott** sköter och underhåller idrotts- och fritidsanläggningar och verksamhet **Lokalvård** utför städning av kommunala lokaler, bland annat skolor och förskolor.

Dessutom ansvarar Samhällsbyggnadsförbundet för VA-verksamheten som innefattar drift och under-håll av två vattenverk, tre reningsverk samt ledningsnätet och pumpstationer. I förbundet ingår även Återvinningsverksamheten som ansvarar för tömning av avfallskärl och återvinningscentral.

Ekonomiinformation

Resultatet per 31 augusti visar ett minus med 1 451 tkr, varav de skattefinansierade verksamheternas resultat visar minus 1 692 tkr, till största delen hänförligt till Gata/Trafik på grund av en vinter med mycket snöröjning och halkbekämpning. De avgiftsfinansierade verksamheterna, VA och Återvinning, visar ett plus på 241 tkr.

Prognosen för helåret pekar mot ett underskott med 900 tkr, varav de skattefinansierade verksamhet-erna prognosticerar ett minus med 1 100 tkr medan avgiftsfinansierade verksamheterna visar ett plus med 200 tkr.

Större investeringar under året är planerat underhåll, beläggningsarbeten av gator och vägar. Sista etappen av Östra stranden, byte av VA-ledningar på Tahiti och Hagavägen, renovering av Järnboås re-ningsverk.

Resultaträkning

Resultaträkning för sammanställd redovisning för 2018-08-31 ingår inte i denna redovisning i och med att Samhällsbyggnadsförbundet har svårigheter med sin redovisning och därmed inte tagit fram något underlag för förra årets berörda period. NoraBostäder AB och Nora Fastigheter har inte heller deklarerat några siffror för 2018-08-31. I den sammanställda redovisningen för årets delårsbokslut ingår inte Samhällsbyggnadsförbundet i och med att dem deklarerade svårigheter med framtagande av balansräkning och kassaflödesanalys för balansdagen 31 augusti 2019.

		SAMMANSTÄLLD		
		REDOVISNING	KOMMUN	KOMMUN
		2019-08-31	2019-08-31	2018-08-31
NOT	ÅR 2019	ÅR 2019	ÅR 2019	ÅR 2018
Verksamhetens intäkter	1	95 757 tkr	62 178 tkr	75 213 tkr
Verksamhetens kostnader	2	-473 536 tkr	-465 634 tkr	-472 904 tkr
Avskrivningar och nedskrivningar	3	-26 719 tkr	-10 813 tkr	-11 919 tkr
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-404 498 tkr	-414 269 tkr	-409 610 tkr
Skatteintäkter	4	335 272 tkr	335 272 tkr	324 245 tkr
Generella statsbidrag och utjämning	5	103 254 tkr	103 254 tkr	100 138 tkr
VERKSAMHETENS RESULTAT		34 028 tkr	24 257 tkr	14 773 tkr
Finansiella intäkter	6	1 253 tkr	2 608 tkr	4 270 tkr
Finansiella kostnader	7	-8 581 tkr	-1 530 tkr	-970 tkr
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		26 700 tkr	25 335 tkr	18 073 tkr
PERIODENS RESULTAT		26 700 tkr	25 335 tkr	18 073 tkr

Nora kommuns resultaträkning för balansdagen 31 augusti redovisas i tabellen nedan för åren 2018 och 2019. Tabellen deklarerar också prognostiserade resultat och budgetavvikelse.

		KOMMUN	KOMMUN	KOMMUN	KOMMUN	KOMMUN
		ÅRSBUDGET	ÅRSBUDGET	ÅRSBUDGET	2019-08-31	2019-08-31
		ÅR 2019	ÅR 2019	ÅR 2019	BUDGET	BOKFÖRT
Verksamhetens intäkter		79 935 tkr	79 935 tkr	0 tkr	53 289 tkr	62 178 tkr
Verksamhetens kostnader		-729 230 tkr	-713 207 tkr	-16 023 tkr	-475 306 tkr	-465 634 tkr
Avskrivningar och nedskrivningar		-16 221 tkr	-16 221 tkr	0 tkr	-10 813 tkr	-10 813 tkr
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-665 516 tkr	-649 493 tkr	-16 023 tkr	-432 830 tkr	-414 269 tkr
Skatteintäkter		501 924 tkr	499 983 tkr	1 941 tkr	333 322 tkr	335 272 tkr
Generella statsbidrag och utjämning		154 930 tkr	154 323 tkr	607 tkr	102 882 tkr	103 254 tkr
VERKSAMHETENS RESULTAT		-8 662 tkr	4 813 tkr	-13 475 tkr	3 374 tkr	24 257 tkr
Finansiella intäkter		3 287 tkr	2 118 tkr	1 169 tkr	1 412 tkr	2 608 tkr
Finansiella kostnader		-1 848 tkr	-1 779 tkr	-69 tkr	-1 186 tkr	-1 530 tkr
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		-7 223 tkr	5 152 tkr	-12 375 tkr	3 600 tkr	25 335 tkr
PERIODENS RESULTAT		-7 223 tkr	5 152 tkr	-12 375 tkr	3 600 tkr	25 335 tkr

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen för sammanställd redovisning för 2018-08-31 ingår inte i denna redovisning i och med att Samhällsbyggnadsförbundet har svårigheter med sin redovisning och därmed inte tagit fram något underlag för förra årets berörda period. NoraBostäder AB och Nora Fastigheter har inte heller deklarerat några siffror för 2018-08-31. I den sammanställda redovisningen för årets delårsbokslut ingår inte Samhällsbyggnadsförbundet i och med att dem deklarerade svårigheter med framtagande av balansräkning och kassaflödesanalys för balansdagen 31 augusti 2019.

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavande, kortfristiga finansiella placeringar.

Tidpunkten för delårsbokslutet har ändrats från 30 juni till 31 augusti från 2019. Angivna jämförelsesiffror motsvarar inte fastställda delårssiffror i föregående års delårsbokslut, utan att jämförelsesiffrorna består av utfallet enligt kommunens redovisning per 2018-08-31 i syfte att vara jämförbara mot årets utfall per 2019-08-31.

	NOT	SAMMASTÄLLD REDOVISNING		
		2019-08-31 ÅR 2019	KOMMUN 2019-08-31 ÅR 2019	KOMMUN 2018-08-31 ÅR 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat		26 700 tkr	25 335 tkr	18 073 tkr
Avskrivningar		26 719 tkr	10 813 tkr	11 919 tkr
Övriga ej likviditetspåverkande poster	9	165 tkr	113 tkr	11 420 tkr
DELSUMMA		53 584 tkr	36 261 tkr	41 412 tkr
Minskning/Ökning varulager		913 tkr	913 tkr	-1 000 tkr
Minskning/Ökning kundfordringar		3 824 tkr	2 251 tkr	433 tkr
Minskning/Ökning övriga kortfristiga fordringar		11 942 tkr	10 923 tkr	2 128 tkr
Minskning/Ökning leverantörsskulder		-32 869 tkr	-26 664 tkr	-21 794 tkr
Minskning/Ökning övriga kortfristiga rörelseskulder		-18 473 tkr	-19 921 tkr	-10 836 tkr
KASSAFLÖDE FRÅN LÖPANDE VERKSAMHETEN		18 921 tkr	3 763 tkr	10 343 tkr
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	10	-22 300 tkr	-14 261 tkr	-6 633 tkr
Sålda materiella anläggningstillgångar		0 tkr	0 tkr	0 tkr
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	11	0 tkr	-1 000 tkr	-12 000 tkr
Amortering av finansiella anläggningstillgångar		112 tkr	67 tkr	52 tkr
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-22 188 tkr	-15 194 tkr	-18 581 tkr
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Ägartillskott Nora fastigheter AB		0 tkr	0 tkr	0 tkr
Upptagna lån		0 tkr	0 tkr	0 tkr
Amortering av skuld		0 tkr	0 tkr	0 tkr
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		0 tkr	0 tkr	0 tkr
KASSAFLÖDET		-3 267 tkr	-11 431 tkr	-8 238 tkr
Likvida medel vid årets början		176 613 tkr	124 849 tkr	115 794 tkr
Likvida medel vid periodens slut		173 346 tkr	113 418 tkr	107 556 tkr

Balansräkning

I den sammanställda redovisningen gällande balansräkningen för årets delårsbokslut ingår inte Samhällsbyggnadsförbundet i och med att dem deklarerade svårigheter med framtagande av balansräkning och kassaflödesanalys för balansdagen 31 augusti 2019.

Tidpunkten för delårsbokslutet har ändrats från 30 juni till 31 augusti från 2019. Angivna jämförelsesiffror motsvarar inte fastställda delårssiffror i föregående års delårsbokslut, utan att jämförelsesiffrorna består av utfallet enligt kommunens redovisning per 2018-08-31 i syfte att vara jämförbara mot årets utfall per 2019-08-31.

	NOT	SAMMASTÄLLD REDOVISNING 2019-08-31 ÅR 2019	SAMMASTÄLLD REDOVISNING 2018-12-31 ÅR 2018	KOMMUN 2019-08-31 ÅR 2019	KOMMUN 2018-12-31 ÅR 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	643 576 tkr	647 584 tkr	155 584 tkr	149 947 tkr
Maskiner och inventarier	13	20 161 tkr	22 787 tkr	18 506 tkr	20 705 tkr
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	185 tkr	202 tkr	185 tkr	202 tkr
Pågående investeringar	15	4 675 tkr	2 495 tkr	27 tkr	0 tkr
Finansiella anläggningstillgångar	16	6 337 tkr	6 449 tkr	75 501 tkr	74 568 tkr
Summa anläggningstillgångar		674 934 tkr	679 517 tkr	249 803 tkr	245 422 tkr
Omsättningstillgångar					
Förråd, exploateringsmark mm		1 509 tkr	2 421 tkr	1 509 tkr	2 422 tkr
Fordringar	17	35 596 tkr	51 394 tkr	32 042 tkr	45 216 tkr
Kassa och bank	18	173 346 tkr	176 613 tkr	113 418 tkr	124 849 tkr
Summa omsättningstillgångar		210 451 tkr	230 428 tkr	146 969 tkr	172 487 tkr
SUMMA TILLGÅNGAR		885 385 tkr	909 945 tkr	396 772 tkr	417 909 tkr
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	19	26 700 tkr	-2 609 tkr	25 335 tkr	6 922 tkr
Resultatutjämningsreserv		7 000 tkr	7 000 tkr	7 000 tkr	7 000 tkr
Övrigt eget kapital		108 342 tkr	110 950 tkr	228 233 tkr	221 311 tkr
Summa eget kapital		142 042 tkr	115 341 tkr	260 568 tkr	235 233 tkr
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	64 637 tkr	64 524 tkr	64 637 tkr	64 524 tkr
Andra avsättningar		1 095 tkr	1 095 tkr	0 tkr	0 tkr
Skulder					
Långfristiga skulder		591 000 tkr	591 000 tkr	0 tkr	0 tkr
Kortfristiga skulder	21	86 611 tkr	137 985 tkr	71 567 tkr	118 152 tkr
Summa avsättningar och skulder		743 343 tkr	794 604 tkr	136 204 tkr	182 676 tkr
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		885 385 tkr	909 945 tkr	396 772 tkr	417 909 tkr
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	22	245 485 tkr	258 122 tkr	245 485 tkr	249 283 tkr
Övriga ansvarsförbindelser		0 tkr	172 tkr	0 tkr	0 tkr
Borgensåtaganden	23	6 280 tkr	6 704 tkr	617 280 tkr	617 442 tkr

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Försäljningsintäkter	1 280 tkr	2 927 tkr
Taxor och avgifter	14 752 tkr	14 520 tkr
Hyror och arrenden	7 982 tkr	9 034 tkr
Statliga driftbidrag	29 255 tkr	39 291 tkr
EU-bidrag	694 tkr	0 tkr
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	780 tkr	912 tkr
Ersättning från Försäkringskassan	5 625 tkr	6 535 tkr
Övriga intäkter	1 810 tkr	1 994 tkr
SUMMA	62 178 tkr	75 213 tkr

Den stora skillnaden mellan perioderna är statliga driftbidrag som är minskningen av riktade statsbidrag till nyanlända i och med att antalet nyanlända har minskat i kommunen.

Not 2 Verksamhetens kostnader	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Personalkostnad	272 613 tkr	274 743 tkr
Pensionskostnader	19 743 tkr	24 057 tkr
Verksamhetsköp	85 859 tkr	90 345 tkr
Lokal- och markhyra	35 607 tkr	35 801 tkr
Bränsle, energi, vatten, övriga fastighetskostnader	2 254 tkr	1 940 tkr
Lämnade bidrag	3 660 tkr	1 509 tkr
Försörjningsstöd	8 695 tkr	7 761 tkr
Telefoni och IT-kommunikation	8 658 tkr	6 717 tkr
Livsmedelskostnader	6 287 tkr	6 958 tkr
Ersättning till Försäkringskassan för personlig assistent	4 412 tkr	4 391 tkr
Övriga kostnader	17 846 tkr	18 682 tkr
SUMMA	465 634 tkr	472 904 tkr

Personalkostnadsminskningen har sin förklaring i att semesterlöneskuldsförändring till anställda tas upp till aktuell skuld per 31 augusti 2019. Kommunen har därmed till skillnad från tidigare år valt att redovisa förändring av semesterlöneskuld i årets delårsrapport. Tillämpningen av den nya redovisningsprincipen innebär att en betydligt lägre skuld är uppbokad per 2019-08-31 och därmed ett mer positivt resultat vid denna tidpunkt. Personalkostnaderna har ökat vilket deklarerats tidigare i handlingen, men i redovisningen är den lägre när semesterlöneskuldförändringen för perioden redovisas. I förra årets siffror ingår ingen semesterlöneskuldförändring per den 31 augusti.

Pensionskostnaden har minskat grundat på att senaste KPA prognosen visar på lägre kostnader för pensionsåtagande för främst förtroendevalda än tidigare prognoser.

Not 3 Avskrivningar	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Verksamhetsfastigheter	877 tkr	815 tkr
Fastigheter för affärsverksamhet	1 495 tkr	2 442 tkr
Publika fastigheter	3 162 tkr	3 192 tkr
Maskiner och inventarier	5 232 tkr	5 423 tkr
Förbättringsutgift förhyrd fastighet	47 tkr	47 tkr
SUMMA	10 813 tkr	11 919 tkr

Not 4 Skatteintäkter	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Allmän kommunalskatt	337 893 tkr	325 629 tkr
Preliminär slutavräkning	-2 621 tkr	-1 384 tkr
SUMMA	335 272 tkr	324 245 tkr

Not 5 Generella statsbidrag	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Inkomstutjämningsbidrag	71 420 tkr	72 094 tkr
Regleringsbidrag	5 015 tkr	1 126 tkr
Kommunal fastighetsavgift	15 840 tkr	15 073 tkr
Regleringsavgift	0 tkr	0 tkr
Bidrag för LSS-utjämning	7 480 tkr	7 826 tkr
Kostnadsutjämningsavgift	51 tkr	-547 tkr
Välfärdsmiljard	3 448 tkr	4 566 tkr
SUMMA	103 254 tkr	100 138 tkr

Not 6 Finansiella intäkter	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Räntor på likvida medel	21 tkr	15 tkr
Räntor på reversfordringar	1 208 tkr	1 842 tkr
Övriga finansiella intäkter	1 379 tkr	2 413 tkr
SUMMA	2 608 tkr	4 270 tkr

Not 7 Finansiella kostnader	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Räntor på anläggningslån o övrigt	69 tkr	70 tkr
Ränta på pensionsavsättningar	1 461 tkr	900 tkr
SUMMA	1 530 tkr	970 tkr

Skillnaden mellan året för ränta på pensionsavsättningen grundas på uppdaterad KPA prognos gentemot 2018 som inte hade uppdaterats med pensionsprognos för förtroendevalda.

Not 8 Kommunallagens balanskrav - Nora kommun	2019-08-31	2018-08-31
<i>Kommunen</i>		
Årets resultat enligt resultaträkning	25 335 tkr	18 073 tkr
-Avgår realisationsvinster	0 tkr	0 tkr
Justerat resultat	25 335 tkr	18 073 tkr

Not 9 Ej likviditetspåverkande poster	2019-08-31	2018-08-31
<i>Koncernen</i>		
Nora Kommun	113 tkr	11 420 tkr
NoraBostäder AB	52 tkr	0 tkr
Nora Fastigheter AB	0 tkr	-580 tkr
SUMMA	165 tkr	10 840 tkr

<i>Kommunen</i>		
Nedskrivningar	0 tkr	0 tkr
Avsatt till pensioner - Anställda	25 tkr	6 148 tkr
Avsatt till pensioner - Förtroendevalda	88 tkr	5 272 tkr
Övriga avsättningar	0 tkr	0 tkr
Realisationsvinster/Förluster	0 tkr	0 tkr
SUMMA	113 tkr	11 420 tkr

Skillnaden mellan åren är som sagt aktuellare pensionsprognos från KPA samt att förtroendevaldas avsättningar togs med i förra årets balansräkning.

Not 10 Investering i anläggningstillgångar	2019-08-31	2018-12-31
<i>Koncernen</i>		
Nora Kommun	14 261 tkr	18 018 tkr
NoraBostäder AB	4 056 tkr	7 025 tkr
Nora Fastigheter AB	3 983 tkr	10 912 tkr
Koncernmässig överlåtelse	0 tkr	0 tkr
SUMMA	22 300 tkr	35 955 tkr

<i>Kommunen</i>		
Investering i mark, byggnader och teknisk anläggning	11 172 tkr	13 002 tkr
Investering i maskiner och inventarier	3 032 tkr	5 016 tkr
Förbättringsutgifter på annans fastighet	30 tkr	0 tkr
Förändringar i pågående investeringar	27 tkr	0 tkr
Påverkan på likvida medel finansiering	14 261 tkr	18 018 tkr

Not 11 Investering i finansiella tillgångar	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Aktier i Inera AB	0 tkr	0 tkr
Aktieägartillskott till Nora Fastigheter AB	-1 000 tkr	-12 000 tkr
SUMMA	-1 000 tkr	-12 000 tkr

Aktieägartillskottet härrör till Nya Karlsängskolan, grundat på att den gamla skolan skall rivras. Diskussioner pågår om den ska det eller inte, men i avvaktan på beslut och ändrade planer så är hanteringen den att Nora fastigheter AB erhåller årligt aktieägartillskott till den gamla skolan uttrangerats.

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2019-08-31	2018-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Bokförda värden</i>		
Nora kommun	155 584 tkr	149 947 tkr
NoraBostäder AB	248 209 tkr	250 551 tkr
Nora Fastigheter AB	342 732 tkr	350 035 tkr
Koncernmässig justering	-102 949 tkr	-102 949 tkr
SUMMA	643 576 tkr	647 584 tkr

<i>Kommunen</i>		
<i>Ackumulerat anskaffningsvärdet</i>		
Ingående balans	267 261 tkr	253 426 tkr
Nyanskaffningar	11 172 tkr	13 002 tkr
Omklassificering	0 tkr	833 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	0 tkr
utgående balans	278 433 tkr	267 261 tkr

<i>Ackumulerad avskrivningar/nedskrivning</i>		
Ingående balans	-117 314 tkr	-109 028 tkr
Årets avskrivningar enl. plan	-5 535 tkr	-7 170 tkr
Omklassificering	0 tkr	-1 116 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	0 tkr
Utgående balans	-122 849 tkr	-117 314 tkr

BOKFÖRT VÄRDE	155 584 tkr	149 947 tkr
----------------------	--------------------	--------------------

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Bokfört värde fördelat per fastighetskategori		
Verksamhetsfastigheter	2 619 tkr	2 767 tkr
Fastigheter för affärsverksamhet	70 130 tkr	62 593 tkr
Publika fastigheter	76 148 tkr	77 245 tkr
Fastigheter för annan verksamhet	4 968 tkr	5 623 tkr
Exploateringsmark	1 719 tkr	1 719 tkr
SUMMA	155 584 tkr	149 947 tkr

Not 13 Maskiner och inventarier	2019-08-31	2018-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Bokförda värden</i>		
Nora kommun	18 506 tkr	20 705 tkr
NoraBostäder AB	270 tkr	422 tkr
Nora Fastigheter AB	1 385 tkr	1 660 tkr
SUMMA	20 161 tkr	22 787 tkr

<i>Kommunen</i>		
<i>Akkumulerat anskaffningsvärden</i>		
Ingående balans	92 848 tkr	89 183 tkr
Nyanskaffningar	3 032 tkr	5 016 tkr
Omklassificering	0 tkr	-1 351 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	0 tkr
Utgående balans	95 880 tkr	92 848 tkr

Akkumulerad avskrivningar/nedskrivning

Ingående balans	-72 143 tkr	-66 451 tkr
Årets avskrivningar enligt plan	-5 231 tkr	-7 111 tkr
Omklassificering	0 tkr	1 419 tkr
Avyttringar/utrangeringar	0 tkr	0 tkr
Utgående balans	-77 374 tkr	-72 143 tkr

BOKFÖRT VÄRDE	18 506 tkr	20 705 tkr
----------------------	-------------------	-------------------

Not 14 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
<i>Akkumulerat anskaffningsvärden</i>		
Ingående balans	6 795 tkr	6 795 tkr
Nyanskaffningar	30 tkr	0 tkr
Omklassificering	0 tkr	0 tkr
Utgående balans	6 825 tkr	6 795 tkr

Akkumulerad avskrivningar/nedskrivning

Ingående balans	-6 593 tkr	-6 536 tkr
Årets avskrivningar enligt plan	-47 tkr	-57 tkr
Omklassificering	0 tkr	0 tkr
Utgående balans	-6 640 tkr	-6 593 tkr

BOKFÖRT VÄRDE	185 tkr	202 tkr
----------------------	----------------	----------------

Not 15 Pågående investeringar	2019-08-31	2018-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Bokförda värden</i>		
Nora kommun	27 tkr	0 tkr
NoraBostäder AB	2 542 tkr	2 208 tkr
Nora Fastigheter AB	2 106 tkr	287 tkr
SUMMA	4 675 tkr	2 495 tkr

Ingående balans	2 495 tkr	2 212 tkr
Under året nedlagda kostnader	27 tkr	17 873 tkr
Under året genomförda omfördelningar	0 tkr	-17 590 tkr
Utgående balans	2 522 tkr	2 495 tkr

<i>Kommunen</i>		
Ingående balans	0 tkr	321 tkr
Under året nedlagda kostnader	27 tkr	0 tkr
Under året genomförda omfördelningar	0 tkr	-321 tkr
Utgående balans	27 tkr	0 tkr

Not 16 Finansiella anläggningstillgång	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
<i>Aktier</i>		
Nora Rådhus AB	200 tkr	200 tkr
NoraBostäder AB	31 883 tkr	31 883 tkr
Nora Fastigheter AB	37 460 tkr	36 460 tkr
Inera AB	42 tkr	42 tkr
Kommentus Gruppen AB	1 tkr	1 tkr
<i>Andelar</i>		
Kommuninvest i Sverige AB	4 487 tkr	4 487 tkr
Stiftelsen för fritidsområde i Örebro län	16 tkr	16 tkr
Nora Företagshälsovårdscentral	10 tkr	10 tkr
Musik för Örebro län	5 tkr	5 tkr
<i>Bostadsrätter</i>		
Linå kern	24 tkr	24 tkr
Violen	40 tkr	40 tkr
<i>Utlämnade lån till</i>		
Kommuninvest Förlagslån	1 300 tkr	1 300 tkr
Nerikes Brandkår	0 tkr	0 tkr
Gyttorps Ridklubb	33 tkr	100 tkr
SUMMA	75 501 tkr	74 568 tkr

Nora fastigheter AB ökning beror på årets aktieägartillskott. Kommuninvest i Sverige AB minskning av andelar har sin förklaring att insatt kapital i föreningen rörande delen årlig insats anses vara en värdering och ska inte ingå i balansräkningen, enligt den nya Kommunal bokföring och redovisning - 2018:597 (LKBR). Men det totala insatskapitalet enligt Kommuninvests redovisning till Nora kommun rörande medlemsinsatsen deklarerar dem 9 317 tkr.

Återföring av uppskrivning, andelar i Kommuninvest ekonomisk förening, enligt rådet för kommunal redovisning – mars 2019.

Nora kommunen har andelar i Kommuninvest ekonomisk förening där det ursprungliga insatskapitalet uppgår till 266 tkr. Kommunen har även tillskjutit en särskild insats om 4 131 tkr. Anskaffningsvärdet uppgår därigenom till 4 487 inklusive insatsemission. Under årens lopp har kommunen utöver detta även gjort uppskrivning av andelarnas värde, motsvarande de årliga återbäringarna med 4 830 tkr. Dessa har med stöd av tidigare gällande lagstiftning redovisats som en uppskrivning mot eget kapital. I och med införandet av LKBR har möjligheten till uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar tagits bort och tidigare års uppskrivningar behöver därför återföras. Justering görs genom att tidigare

uppskrivna värden om 4 830 tkr minskar den finansiella anläggningstillgången och samtidigt minskas övrigt eget kapital med motsvarande belopp. Någon resultat effekt uppstår inte med anledning av denna justering.

Not 17 Kortfristiga fordringar	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Kundfordringar	3 462 tkr	5 713 tkr
Statsbidragsfordringar	7 371 tkr	9 659 tkr
Övrigt	550 tkr	548 tkr
Interimsfordringar	3 417 tkr	14 015 tkr
Fastighetsavgift	17 242 tkr	15 281 tkr
SUMMA	32 042 tkr	45 216 tkr

Not 18 Likvida medel	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Kassa	16 tkr	15 tkr
Bank	113 402 tkr	124 834 tkr
SUMMA	113 418 tkr	124 849 tkr
<i>Beviljad checkkredit</i>	<i>27 000 tkr</i>	<i>27 000 tkr</i>

Not 19 Eget kapital	2019-08-31	2018-12-31
<i>Koncernen</i>		
Ingående eget kapital enl. fastställd balansräkning	115 341 tkr	187 144 tkr
Korrigerig andelar Kommuninvest enligt LKBR	0 tkr	-4 830 tkr
Uppskrivning av bolagens byggnader och mark	0 tkr	-64 252 tkr
Uppskjuten skatt på årets resultat NoraBostäder AB	0 tkr	-112 tkr
Fusionsförlust i Nora Bostäder AB	0 tkr	0 tkr
Årets resultat	26 700 tkr	-2 609 tkr
SUMMA	142 041 tkr	115 341 tkr

<i>Kommunen</i>		
Ingående eget kapital enl. fastställd balansräkning	235 233 tkr	233 141 tkr
Korrigerig andelar Kommuninvest enligt LKBR	0 tkr	-4 830 tkr
Årets resultat	25 335 tkr	6 922 tkr
SUMMA	260 568 tkr	235 233 tkr
<i>Varav resultatutjämningsreserv</i>	<i>7 000 tkr</i>	<i>7 000 tkr</i>
<i>Varav konjunktur- och strukturbuffert</i>	<i>28 000 tkr</i>	<i>28 000 tkr</i>

Kommentarer till korrigerig av andelar i Kommuninvest deklarerar under Not 16.

Tabellen nedan redovisar förändringen av eget kapital i och med justeringen av finansiella anläggningstillgångar enligt den nya Kommunal bokföring och redovisning som påverkar föregående års egna kapital. I posten övrigt eget kapital ingår även en Konjunktur- och strukturbuffert om 28 000 tkr för respektive år. RUR = Resultatutjämningsreserven.

Not 19 Förändring av kommunens egna kapital	Årets Resultat	RUR	Övrigt Eget kapital	SUMMA Eget kapital
Utgående balans per 2018-12-31 enligt fastställd årsredovisning	6 922 tkr	7 000 tkr	226 141 tkr	240 063 tkr
<i>Justering ändrade redovisningsprinciper:</i>				
Återförd uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar			-4 830 tkr	-4 830 tkr
Justerad ingående balans 2019-01-01	6 922 tkr	7 000 tkr	221 311 tkr	235 233 tkr
Disposition f föregående års resultat	-6 922 tkr		6 922 tkr	0 tkr
Årets resultat	25 335 tkr			25 335 tkr
Utgående balans 2019-08-31	25 335 tkr	7 000 tkr	228 233 tkr	260 568 tkr

Delårsrapport 2019-08-31 med helårsprognos

Not 20 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Förmånsbestämd pension	47 704 tkr	47 684 tkr
Särskild avtalspension	0 tkr	0 tkr
Avsättning för särskild löneskatt på pensionskostnaderna	11 573 tkr	11 568 tkr
<i>Förtroendevalda</i>		
Förmånsbestämd pension - Förtroendevalda	4 314 tkr	4 243 tkr
Avsättning för särskild löneskatt på pensionskostnaderna	1 046 tkr	1 029 tkr
Summa avsatt till pensioner	64 637 tkr	64 524 tkr

Ingående avsättningar	64 524 tkr	53 104 tkr
Nya förpliktelser under året	1 384 tkr	11 178 tkr

Varav

Nyintjänad pension inklusive förtroendevaldas avsättning 253 tkr 10 581 tkr

Ränte- och beloppsuppräknings 1 461 tkr 1 122 tkr

Övrigt -330 tkr -525 tkr

Pensionsutbetalningar	-1 293 tkr	-1 987 tkr
Förändringar av löneskatt	22 tkr	2 229 tkr
Utgående avsättningar	64 637 tkr	64 524 tkr

Aktualiseringsgrad

97%

97%

Not 21 Kortfristiga skulder	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Leverantörsskulder	15 879 tkr	42 543 tkr
Nora Rådhus AB	200 tkr	200 tkr
Samhällsbyggnad Bergslagen	0 tkr	5 969 tkr
Avräkning VA-kollektivet	2 194 tkr	2 136 tkr
Avräkning Renhållningskollektivet	2 182 tkr	2 174 tkr
Mervärdesskatt	74 tkr	668 tkr
Personalens källskatt	7 407 tkr	6 887 tkr
Semesterlöneskuld	13 267 tkr	23 287 tkr
RFV-avgifter	8 400 tkr	8 160 tkr
Särskild löneskatt	2 337 tkr	3 184 tkr
Upplupen pensionskostnad, individuell del	11 097 tkr	13 123 tkr
Slutavräkning kommunalskatt	3 276 tkr	4 397 tkr
Interimsskulder	4 386 tkr	4 991 tkr
Övrigt	868 tkr	433 tkr
SUMMA	71 567 tkr	118 152 tkr

Skillnaden mellan åren har sin förklaring främst i att delårsredovisningen relateras helårsredovisning. Skillnaden mellan semesterlöneskulden deklarerar i Not 2 ingående.

Not 22 Pensionsförpliktelser	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
<i>Personal</i>		
Pensionsrättigheter intjänade före 1997-12-31	196 707 tkr	198 840 tkr
Särskild löneskatt på pensionsrättigheter	47 721 tkr	48 239 tkr
<i>Förtroendevalda</i>		
Pensionsrättigheter intjänade före 1997-12-31	851 tkr	1 774 tkr
Särskild löneskatt på pensionsrättigheter	206 tkr	430 tkr
Summa pensionsrättigheter inkl. löneskatt	245 485 tkr	249 283 tkr

Ingående ansvarsförbindelse pensionsåtagande	249 283 tkr	258 122 tkr
Aktualiseringar	-695 tkr	1 728 tkr
Ränte- och beloppsuppräknningar	5 233 tkr	4 593 tkr
Övrigt	115 tkr	-2 106 tkr
Årets utbetalningar	-7 709 tkr	-11 328 tkr
Förändringar av löneskatt	-742 tkr	-1 726 tkr
Utgående ansvarsförbindelse pensionsåtagande	245 485 tkr	249 283 tkr

Aktualiseringsgrad 97% 97%

Not 23 Borgensåtaganden	2019-08-31	2018-12-31
<i>Kommunen</i>		
Borgensåtaganden kommunägda företag	614 330 tkr	614 330 tkr
Borgens- och förlustansvar, egna hem	86 tkr	86 tkr
Övriga borgensåtaganden	2 864 tkr	3 026 tkr
SUMMA	617 280 tkr	617 442 tkr

Nora kommun har i februari 1993, § 16 KF, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som är medlemmar i Kommuninvests ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Nora kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 457 518 mkr och totala tillgångar till 455 143 mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 656 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 653 mkr.

Redovisningsprinciper

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Redovisningen omfattar Nora kommun, de helägda dotterbolagen Nora Rådhus AB, Nora Fastigheter AB och NoraBostäder AB.

Samma redovisningsprinciper har använts i delårsbokslutet som i senast fastställda årsbokslut, förutom att uppskrivningen av finansiella anläggningstillgångar som fanns i föregående års årsbokslut har återförts i delårsbokslutet med anledning av den nya kommunala redovisningslagen (LKBR), se not 16.

Jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt de nya redovisningsprinciperna. I not 19 framgår effekten på eget kapital av de ändrade redovisningsprinciperna.

Eliminering har gjorts för interna mellanhavanden mellan kommunen och respektive företag samt mellan de olika företagen. Det innebär att interna kostnader och interna intäkter, kommunens andelsinnehav i företagen samt interna skuld- och fordringsposter eliminerats. Vid upprättandet av koncernredovisningen har kommunens (moderbolagets) redovisningsprinciper varit vägledande. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper har dock inte gjorts, utan respektive företags principer är i detta sammanhang rådande. Obeskattade reserver i företagen har tillförts koncernens eget kapital.

Redovisningen har skett enligt god kommunal redovisningssed.

Skatteintäkter har periodiserats enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting, vilket innebär att 2019 års skatteintäkter består av preliminära månatliga inbetalningar, prognos för slutavräkning för det aktuella året samt skillnad mellan slutlig taxering och prognos föregående år.

Pensionsskulden inklusive förtroendevaldas pensionsskuld är skuldförd enligt den så kallade blandade modellen, vilket rekommenderas från Rådet för kommunal redovisning. Innebörden är att endast pensioner intjänade från och med räkenskapsåret 1998 redovisas som skuld. Pensioner intjänade före 1998 tas inte upp som skuld i balansräkningen, utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen.

Beloppen upptagna under avsättningar och ansvarsförbindelser inkluderar särskild löneskatt på intjänade pensioner.

Utställda fakturor efter sista augusti hänförliga till redovisningsperioden har i huvudsak fordringsförts och tillgodogjorts periodens redovisning.

Statsbidrag är periodiserade till den period då kostnaden uppstått, som bidragen är avsedda att täcka.

Leverantörsfakturor inkomna efter delårsbokslutet, men hänförliga till redovisningsperioden, är i huvudsak skuldbokförda och belastar verksamhetsperiodens redovisning.

Löner och löneförmåner redovisas enligt kontantprincipen.

Semesterlöneskuld till anställda tas upp till skulden per 2019-08-31. Kommunen har därmed till skillnad från tidigare år valt att redovisa förändring av semesterlöneskuld i delårsrapporten. Tillämpningen av den nya redovisningsprincipen innebär att en betydligt lägre skuld är uppbokad per 2019-08-31 och därmed ett mer positivt resultat.

Sociala avgifter är bokförda i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen.

Komponentavskrivning tillämpas fullt ut i koncernen. Komponentavskrivningsindelningen har gjort i samarbete med Samhällsbyggnadsförbundet och dess medlemskommuner i och med att förbundet svarar för kommunens gator och vägar. Indelningen gäller från 2017 och framåt.

Budgeterade planenliga avskrivningar av materiella anläggningstillgångar har redovisats och belastar resultatet per 2019-08-31.

Kostnadsräntor hörande till redovisningsperioden men där betalning skett efter balansdagen 2019-08-31 har skuldbokförts.

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag. Avskrivningar sker således inte på tillgångarnas bidragsfinansierade del.

Exploateringstillgångar redovisas fr.o.m. 2015 som omsättningstillgångar i balansräkningen.

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på intern ränta och avskrivning. Internräntan beräknas på tillgångarnas bokförda värden. Räntesatsen under året är 1,5 procent. Avskrivningar beräknas på tillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärden. För avskrivningar tillämpas linjär metod.